

Vindkraft søker medvind

– Vindparken har vært en velsignelse, sier Venstre-ordføreren i Smøla, men for Venstres ordfører i Flatanger har vindkraftutbygging splittet kommunestyret. – Det er viktig at vi klarer å ha to tanker i hodet samtidig, sier Lars Haltbrekken i Naturvernforbundet.

Tema: **Miljøvennlig energi**
side 11-23

Mastemord Bedriftsbesøk Sommersamling
side 4-5 side 6-7 side 8-9

03/10

Venstres medlemsmagasin

liberal

Om å stille opp

Så har Carl I. Hagen lansert sitt ordførar-kandidatur i landets hovudstad. Motivasjonen hans er i følgje han sjølv at han saknar seg sjølv.

Det er mange av Carl I. Hagen sine utsegner som ein kan stille spørsmål ved om han faktisk står inne for. Denne utsegna er det derimot all grunn til å tru at er ektefølt.

Ein kan ha mange slags motiv for å stille seg til rådighet for partiet eller for lokalsamfunnet. Gjennom skoleringsopplegget som Venstre har fram mot valet i 2011, Lokalpolitisk nettverk, har vi mellom anna sett fokus på ombudsrolla.

Eit ombod er i utgangspunktet noko anna enn ein statstilsett byråkrat som

passar på at interessene for bestemte grupper er tekne vare på. Å vere ombod er del av det å vere folkevalt. Det er å bry seg med utfordringane til veljarane, små eller store. Det er å ta imot og arbeide med innspel frå folk også når du sit i maktposisjonar, slik Odd Einar Dørum beskriv sitt arbeid i

boka «Ombudsmann på jobb». Det er å oppsøke folk for å høyre kva skoen knip, slik at ein kan gjere best mogeleg innsats som folkevalt.

Det skal seiast at Frp vanlegvis har vore flinke i denne rolla. Kanskje løfta dei denne måten å arbeide på når dei fleste store partia hadde gløymt korleis det vart gjort. Men det er eit stykke derifrå til Carl I. Hagens gjeldande valprogram. Nokre grisar er som vanleg likare enn andre.

Ein kan for øvrig gjere mange slags spekulasjonar når det gjeld makttilhøva i landets hovudstad etter valet neste haust. Av spekulasjonane vi kan setje i kategorien «rimeleg trygge» er den at eit Venstre på vippen ikkje vil setje inn Hagen som ordførar, og at ein då må forhandle seg fram til andre løysingar. Kandidaturet vil vere vanskeleg å svelge for eit Oslo Høgre som i dag er leia av dei same menneska som på 90-talet gjekk ut av byråd framfor å slippe Frp inn.

For Frp sin del bidreg Hagens kandidatur til å setje prestisjen mange hakk opp. Eit skuffa Frp kan raskt ende opp som eit bittert og lite samarbeidsvillig Frp. Det vil vere godt nytt for nokon, mindre godt for andre. Uansett kan det teikne til å bli tre interessante år fram mot 2013.

For Frp sin del bidreg Hagens kandidatur til å setje prestisjen mange hakk opp. Eit skuffa Frp kan raskt ende opp som eit bittert og lite samarbeidsvillig Frp. Det vil vere godt nytt for nokon, mindre godt for andre.

Tema: Miljøvennlig energi

Vindkraft er både en velsignelse og en kilde til splid.

Temadelen prøver å utforske konfliktene mellom fornybar energi og klassisk naturvern, og ser på vindkraft både til lands og havs. Vi ser også på kraftlinjer og småkraftverk og lurer på om det i det hele tatt er mulig å diskutere kjernekraft.

side 11-23

Mastemordaren

– Det har egentleg vore uverkeleg, seier Mona Hellesnes.

side 4-5

Ut og prate politikk

Venstres bedriftskampanje – sett fra en hvit folkevognbuss.

side 6-7

Sommersamling

Bli med på en solfylt valgkampstart neste år.

side 8-9

Innvandrerråd

I Nord-Trøndelag blir innvandrerne hørt.

side 11

Debatt 24-25

Meningsmålinger etc. 26

Generalsekretæren 27

Lokale nyheter 28-29

Unge Venstre 30-31

Baksiden 32

Ansvarlig redaktør: Terje Breivik (terjeb@venstre.no). Redaktør: Kjartan Almenning (kjartan@liberal.no). Adresse: Møllergt. 16, 0179 Oslo. Telefon: 22 40 43 50. Telefaks: 22 40 43 51. E-post: post@liberal.no. Trykk: Zoom Grafisk AS. Foto ved redaksjonen eller fra Venstres arkiv, med mindre annet er angitt. Deadline neste nr: 22. november.

Vi trenger flere bedrifter

En reduksjon i det norske skjemaveldet på 25 prosent er både oppnåelig og realistisk. Det viser erfaringene fra Sverige og Danmark. Resultatoppnåelsen er helt avhengig av den politiske viljen.

I disse dager besøker jeg og mange av dere 1000 bedrifter rundt om i landet. Det gjør vi for å sette oss enda bedre inn i hverdagen til bedrifts-Norge og få innblikk i hvilke utfordringer de har i dag og hvilke de står overfor i møtet med fremtiden.

Et av Venstres hovedmål er et nyskape Norge. For oss er det et selvstendig mål at flere starter egen bedrift og at flere tar makten over egen arbeidsdag. Også av hensynet til maktspredning er det viktig med flere bedrifter. Derfor må vi politikere stimulere til omstilling og nyskaping.

Og det er nettopp hvordan denne omstillingen og nyskapingen kan skje, vi er ute etter svar og innspill på i våre mange bedriftsbesøk. Selv om det kommer ulike svar fra ulike bedrifter er det så langt en viktig fellesnevner fra nesten alle: Skjemaveldet. Det brukes for mye tid og ressurser på å forholde seg til for mange skjemaer og regler. Det må ryddes opp og det må forenkles.

I dag bruker norske bedrifter hvert år 54 mrd. kroner på rapportering pålagt av det offentlige. Regjeringen har ikke greid å redusere forpliktelsene med mer enn 0,5 prosent de siste tre årene, og initiativ til regel- og lovendringer som er helt sentralt for å kunne oppnå resultater, er fraværende.

Jeg vil at det skal være enkelt å starte, drive og eie næringsvirksomhet i Norge. Derfor har jeg og Borghild foreslått i Stortinget at vi skal sette oss et mål om å minske de administrative kostnadene, som har oppstått på grunn av regler og skjemavelde, med minst 25 prosent i innen 2012. Vi må få til en merkbar og målbar forandring til det bedre i bedriftenes hverdag.

I Europa har flere land satt ambisiøse nasjonale mål for reduksjon i bedriftenes administrative kostnader. På EU-toppmøtet i mars 2007 ble det vedtatt at de administrative byrdene som kommer som følge av EUs lovgivning skal reduseres med 25 prosent innen 2012.

Jeg mener at det er avgjørende viktig at Norge gjør det samme. Bare på den måten er det mulig å få til en kraftfull og varig reduksjon i næringslivets kostnader. Uten et konkret mål er det mye lettere å la være å gjøre nødvendige og viktige grep. Uten et konkret mål å strekke seg mot er det vanskelig å oppnå resultater.

Mens den norske regjeringen nøler, handler regjeringene i våre naboland Sverige og Danmark – og begge kan vise til helt andre resultater enn i Norge.

I Danmark er de administrative kostnadene redusert med 20 prosent etter at den danske regjeringen fastsatte et mål om 25 prosents reduksjon i løpet av 2010. Samlet har dette redusert de administrative kostnadene for dansk næringsliv med 6 mrd. danske kroner.

I Sverige er bedriftenes administrative kostnader redusert med 7,3 prosent netto, og 11 prosent brutto, noe som har gitt svensk næringsliv en besparelse på over 7 mrd. svenske kroner. Målet om 25 prosents reduksjon innen 2012 opprettholdes og man er på god vei til å lykkes. Erfaringene med det svenske regelrådet, som vi har foreslått en tilsvarende norsk modell av, er så gode at mandatperioden for rådet er forlenget til ut 2014 og avsluttes ikke ved utgangen av 2010 som opprinnelig planlagt.

En reduksjon i det norske skjemaveldet på 25 prosent er både oppnåelig og realistisk. Det

viser erfaringene fra Sverige og Danmark. Resultatoppnåelsen er helt avhengig av den politiske viljen. Den er dessverre helt fraværende hos den norske regjeringen.

Trine Skei Grande
Venstres leder

Mastemordaren

Det er ikkje heilt uvanleg at Venstre har ordføraren i Ulvik. Det er heller ikkje heilt uvanleg at Venstreordføraren i Ulvik vert kjend i nasjonalmedia. Det som er litt uvanleg, er at Venstreordføraren i Ulvik vert nasjonalkjendis medan vedkomande *framleis* er ordførar i Ulvik.

Kjartan Almenning

– Det har eigentleg vore uverkeleg. Eg veit ikkje heilt kva som skjedde, men plutseleg stod eg midt i noko stort, seier Mona Haugland Hellesnes. I sommar var ho å sjå på tv-skjermene mest kvar dag, og likeeins i avisspaltene. Noko hadde eksplodert rundt henne.

Lite ferie

«Noko» var regjeringa sitt vedtak frå 2. juli om å byggje ei 420 kV-kraftlinje tvers gjennom Hardanger, med tre luftspenn og trasé gjennom høgt verdsett natur og turområde, både for turistar og fastbuande. Ulvik var ein av dei råka kommunane. – Det var eit håplaut vedtak og argumentasjonen var uredeleg, seier Mona og peikar frå garden sin kvar linja er planlagd å gå – rett framfor den populære turtoppen Kvasshovden.

Mona har jobba med maste-spørsmålet lenge. Sidan 2005, før ho vart ordførar, har ho vore i styret i den lokale folkeaksjonen. – Då det small, tenkte eg at «no får vi slikt trøkk på denne saka at no må vi vere til stades og

synlege, elles glepp det.»

– *Du droppa ferien?*

– Ja, seier ektemannen Tor frå rommet ved sidan av.

– Altså, vi var på tur, men ferie var det knapt, seier Mona. – Det var eit tjuetals lange telefon-samtaler dagleg, og elles vart det mykje skiving på hotellrommet. Eg fekk i alle fall mykje medietrening.

– *Kva er det som gjer at Hardanger-mastene engasjerer slik?*

– Det er snakk om eit inngrep i det viktigaste tur- og naturområdet vårt. I tillegg køyrer statsmakta gjennom eit tiltak som heile regionen og store delar av heile landet er sterkt imot, utan noko form for forankring. Vi fekk ingenting igjen. 100 millionar til næringsutvikling? Kor billig trur dei at vi er? Vi veit ikkje ein gong om desse midlane ville ha hamna i regionen eller i sentraladministrasjonen.

Hardangerbrua er avsporing

Ein del kritiske røyster har påpeika det paradoksale i at mange av mastemotstandarane har vore sterke tilhengjarar av Hardangerbrua. – Men dei som brukar dette argumentet, vil eg

gjærne invitere til regionen. Vi kan ta ein tur på bruanlegget, og ein tur der mastene vil gå. Då vil dei ikkje stille det spørsmålet. Kraftlinja vil gå over 92 kilometer, med 263 punkt, og rundt det heile må det ryddast ei 40 meter brei gate. Brua er 1,4 kilometer og har 2 punkt. Det er ikkje samanliknbar.

Mona peikar på at dette ikkje dreier seg om korvidt cruiseskip snur midtjords. – Dersom det var båtturismen det stod og fall på, kunne eg kanskje forstå argumentet. Men dette handlar om heilt andre ting enn synsinntrykk frå fjorden. Eg har ikkje alltid vore tilhengar av brua, eg har stilt spørsmål mellom anna på grunn av naturinngrepa som følgjer med. Men det er meiningslaust å dra fram noko som i realiteten vart bestemt å bygge ut for 30 år sidan. Regionen ønskjer brua velkommen på grunn av dei positive ringverknadane. Det er meir enn ein kan seie om mastene, seier Mona.

– Denne regionen har betalt mykje. Vi har lagt fossar i rør, og vi har store område reservert til vassmagasin som vert stadig oftare nedtappa. No skal vi få master i andletet og bandlegge

store areal for linjer. I tillegg er finansieringa av sentralnettet slik at vi sjølve må betale for det gjennom nær trippel nettleige. Det er nok no. Saka låg halvanna år i departementet og vart aldri løfta inn for Stortinget. Det vart brukt uredelige argument for utbygginga, dei reelle årsakene vart ikkje nemnt. Det er klart folk blir opprørt.

Organisatorisk talent

Mona er ein av fleire Venstre-ordførarar i Ulvik som ikkje snakkar reint ulviking. Ho er eigentleg frå Askøy og flytta til Ulvik i 1992. Mannen Tor hadde ho møtt då ho gjekk siste åra på vidaregåande skule på Voss. Sidan gjekk turen til Lillehammer, der dei begge studerte – ho reiseliv og administrasjon. Garden dei bur på i Ulvik, eit sjarmerande, gult gardstun eit stykke opp i bakkane for kommunesenteret, kjøpte dei usett. Det var ein gammal slektsgard utan odel, ustelt og overgrodd. Og det var himla mykje arbeid.

– Men det var den flottaste plassen ever. Eg er nesten like forelska i plassen som i mannen!

I følgje den same man-

nen er Mona ein slik mennesketype som aldri vert slått ut mens det står på. – Medan eg låg med høg feber det meste av ferien, var det Mona som køyrde medan ho prata i telefon, heile vegen. Ho vert sjuk først når det er ferie for alvor. Resten av tida har ikkje systemet hennar tid til slikt, meiner Tor. Medan vi pratar studerer vi bokhylla i huset. Ualfabetisert. – Mona er eit ekstremt organisatorisk talent, seier han. – Det er mi bokhylle. Dessutan er ho fryktlaus for autoritetar. Som 16-åring var ho fotballdommar, som ei av dei første jentene i Bergensområdet. For fem år eldre gutar. Folk ser ein naturleg autoritet i henne som kan brukast, meiner han.

Har bestemt seg for 2011

Skal vi tru Mona, var det ikkje planlagt å engasjere seg i Venstre. – Eg stemte Venstre, men tenkte ikkje å engasjere meg politisk. Eg var fotballtrenar og hadde nok å halde fingrane i, fortel ho. Gjennom svigerforeldra kjende ho og Tor Lars Sponheim, som var kjørmeister i bryllaupet deira. Og det tok ikkje lang tid før ho i 1995 vart spurt om å stille på Venstrelista ettersom det var mangel på kvinner. Slik kvoterte ho ut ektemannen, som allereie hadde meldt interesse for listeplass.

I 1995 gjorde Terje

Breivik eit brakval som listetopp og hamna i ordførarstolen. Mona vart gruppeleiar. – Eg har som innstilling at dersom eg først skal gjere ein jobb, skal eg gjere det skikkeleg. Ulvik var ein litan, oversiktleg kommune med bra økonomi. Det gav handlingsrom, ein kunne sjå resultatata, og det var kjekt å arbeide, seier Mona. I 1999 endra Ap profil og gjorde det vanskelegare for Venstre å styre. I 2003 var Mona lei. Ho ville ikkje stå på lista i det heile tatt, og ville ta farvel med politikken.

Historia ville det annleis. I 2007 fann ho ut at det var gode sjansar til å gjere eit godt val dersom ho og Ulvik Venstre gjekk inn for det. Og i dag er ho ordførar. – Eg har nett sagt ja til attval i 2011. Det var ingen enkel prosess, og det var ikkje lettare med det peset som kom i sommar. Men eg trur det er rett. Eg har også takka ja til å stå til disposisjon for fylket. Fleire ordførarar burde gå inn i begge desse rollene. Det er mange koplingar, og ein får viktige perspektiv inn i fylkespolitikken.

Ja-saker i heile landet

Tor meiner – mellom oss – at dette betyr at ho ser potensialet for å få utretta noko. – Ho kjem neppe tilbake med stakk og fletter for å drive små-

skala landbruk, sjølv om det var meininga ein gong i tida.

– Eg er opptatt av at Venstre skal være et parti for hele landet. Vi har i realiteten ein politikk i dag som passar distrikta godt. Vi har ein knallgod landbrukspolitikk, og veldig mykje god politikk på andre område som også passer for fleire enn dei store byane. For meg, særleg med min bakgrunn i ein liten kommune, er det viktig å formidle denne delen av Venstre. Alternativet mange stader er Senterpartiet, og då vert det bråstopp.

Mona vil ha enno sterkare fokus på ja-saker. – Vi kan ikkje berre vere imot alt. Det er viktige grep vi gjer dersom vi til dømes klarer å løfte fram sjøkabel som eit godt og nyvinnande alternativ, framfor å berre vere motstandarar av master. Eg trur vi har ein jobb å gjere både nasjonalt

og lokalt i å leite fram dei gode lokale ja-sakene. For tida er vi eit lite parti, men det er ingen grunn til å vere noko anna enn stolte av oss sjølve, av ideologien vår og alt vi står for. Det vil vere eit viktig konkurransefortrinn i valkampen, meiner Mona.

kjartan@liberal.no

Det er viktige grep vi gjer dersom vi til dømes klarer å løfte fram sjøkabel som eit godt og nyvinnande alternativ, framfor å berre vere motstandarar av master.

Mona H. Hellesnes

Ut og prate politikk

En hvit og grønn 79-modell folkevognsbuss i Gudbrandsdalen har hatt mye å gjøre og langt å kjøre de siste ukene. Nord-Fron Venstres Mikkel Dobloug har vært på bedriftsbesøk. Da spares det ikke på effektene.

Kjartan Almanning

– Jeg har lært enormt mye av denne bedriftskampanjen, sier Mikkel Dobloug. Som gründer og eier av en suksessfull reiselivsbedrift skulle man kanskje tro at han var kjent med de fleste bekymringene som kom til å bli løftet. – Men bedriftenes utfordringer er så enormt forskjellige at man alltid har noe å lære.

1000 bedrifter på 20 dager

Venstres bedriftskampanje høsten 2010 – som gikk fra midt i august og etter planen ble avsluttet etter første uka i september – hadde en ambisiøs målsetning. Til sammen skulle organisasjonen besøke 1000 bedrifter fordelt på stortingsgruppe, fylkeslag og

lokallag, og lytte til innspill, lære av mange av de vi skaper politikk for, være ombudsfolk på jobb.

Bak kampanjen sto blant annet Venstres nye leder Trine Skei Grande. – Hensikten er først og fremst å få innspill til vår nærings- og småbedriftspolitikken både lokalt og nasjonalt, men også å skape et sammenspleislag av våre folk som trekker i samme retning. Det skader ikke at vi utad skaper inntrykk av et parti som jobber for samme sak lokalt, regionalt og nasjonalt, ler hun.

Venstre har de siste årene ikke hatt en sterk tradisjon for kampanjevirkosomhet – i motsetning til mange andre partier og organisasjoner. – En av mine målsetninger som leder er å gjøre noe med

dette, sier Skei Grande. – Jeg er overbevist om at å skape en kultur for felles løft vil gi oss felles løft også i den største av alle våre kampanjer, nemlig valgkampen, sier hun og avslører at organisasjonen trolig legger opp til flere kampanjer fremover, til faste tider på året.

Mikkel Dobloug er helt enig i at Venstre trenger en kultur for fellesinnsats og samordna budskap. Sammen med fylkesleder Eivind Brenna har han hittil besøkt 13 bedrifter. – Denne kampanjen lærer oss flere ting. Vi lærer at det ikke er farlig å snakke med velgerne våre – og det må vi gjøre hvis vi skal gis tillit i valg. Vi lærer hva som skjer på grasrota og får tilbakemeldinger på det vi gjør.

Ting ser litt annerledes ut i politikken enn ute blant folk flest, også lokalt, tror han. – Og så lærer vi hvordan politikerne blir oppfattet og hvordan folk ser på Venstre. Det betyr at vi kan bruke dette til å bli bedre og spissere i budskapet, nasjonalt så vel som rundt i kommunene.

Venstremikkels bil

Den hvite og grønne folkevognsbussen kjøpte Dobloug i Normandie, og kjørte den til Norge i bitende kulde midt på vinteren. – Det var så kaldt i bilen at det ble varmere om jeg rulla ned vinduene, påstår han. Hjemme i Norge tok han frem lakkeringsutstyret og pussa den opp til en praktfull kampanjebuss for Ven-

stre og Venstremikkel. I bakluka er det installert et lite kaffekjøkken. I bussen er seter erstattet med en sofakrok, og det er bygget hyller som er fylt opp med Venstre-materiell og litteratur om liberalisme, til utdeling når Dobloug setter opp stands. Hvilket han gjør med jevne mellomrom, valg eller ikke valg.

Vel vitende om at jeg trolig deltar på et av de mer stuntpregede innslagene i kampanjen, tar jeg plass på passasjersiden. Mine bekymringer over at førerhytten ikke er like blankpusset som resten av doningen, blir raskt avfeid. – Har den kjørt fra Normandie, kommer vi nok til Fåvang og tilbake, mener Dobloug.

Annis pølsemakeri

Første stopp er Annis pølsemakeri, som ligger i Ringebu og er den eneste spesialiserte slakterforretningen i Oppland. Anni Byskov er opprinnelig dansk, og har bygget opp forretningen med 9 årsverk for det meste tilreisende. – Så her vil vi ikke ha noe E6 i tunnel, takk!

Doblougs poeng om at bedriftenes utfordringer varierer stort, blir raskt bekreftet. For pølsemakeriet er det en utfordring at den offisielle telledatoen for bestander i landbruket – som bestemmer tilskuddet til bonden – er 1. august. – Da er det jo ingen som slakter dyrene sine i grillsesongen, og vi må tulle rundt med frosne sorteringer i stedet for å selge ferskvare og god biff, forteller Byskov.

Formueskatt

Videre går turen til et byggefirma som har laget hus i snart 50 år og som tidvis har hatt en nisifret omsetning i året. Nå selger eieren og gründeren seg ut – noe motvillig. – Grunnen til at jeg trekker meg ut er at når bedriften investerer i

produksjonsutstyr og materiell så må også jeg betale formueskatt av det. Det er årsaken til at man ikke vil investere når man når min alder. Det er synd, for det hemmer vekst. Pengene blir ikke plassert der de burde blitt plassert, nemlig i bedriften, sier mannen som foretrekker å ikke navngis, men som har mange råd å gi til Venstre. Mikkel Dobloug lytter og noterer flittig, stiller spørsmål, prøver å ikke si så mye selv om det er vanskelig.

– Sånn ser vi at de som skaper arbeidsplasser er opptatt av vidt forskjellig ting, sier Dobloug i bilen hjem. – Jeg har vært hos en sykkelreparatør som stort sett tar inn ufaglært og litt sosialt ustabil arbeidskraft, og som etterlyser en arbeidsgivergaranti. Jeg har vært hos en interiørforretning drevet av fire kvinnelige gründerne, som har stort varelager og som direkte trues av

formueskatten. Jeg har vært hos verksteder som er opptatt av lærlinger, og hos overnattingssteder som ikke tør å ansette eldre fordi de kan gå overende dersom de ansatte velger å ta ut AFP som be-

driften må betale for. Og jeg har vært hos sesongorienterte arbeidsplasser som bruker store ressurser på opplæring av utenlandsk arbeidskraft, men som taper arbeidskraften til andre norske bedrifter når sesongen er over.

Mikkel Dobloug

Utelukkende positiv respons

De fleste er fornøyd med skattenivået, selv om mange trekker fram enkeltskatter som bør fjernes. Men aller mest er de opptatt av en fornuftig forvaltning av statens penger, sier Dobloug. – Og det er jo slik bedriftseiere gjerne tenker.

– Jeg har utelukkende blitt tatt godt imot. Jeg og Eivind har blitt møtt med alt fra omfat-

tende lysbildepresentasjoner til enkle samtaler over kaffebordet. Én mente det var nesten som julekvelden. Han hadde prøvd å få ordføreren i tale i lang tid, men aldri lyktes. Han hadde ikke stemt siden 70-tallet, men nå økte sjansen, ler Dobloug. – Ikke minst er de fleste fornøyd med at vi dukker opp når det ikke er valg. De er lei av politikere som stikker innom en uke før valget. Samtidig har flere sagt at det ikke nytter å bare stikke innom. De forventer oppfølging, og følger med på resultatene som kommer. Så det er ikke over ennå!

Følges opp av partiet

Mikkel Dobloug har helt rett. Rapporten som sendes inn i hundretall fra lokallag og fylkeslag over hele landet, blir summert opp og inngår som en del av arbeidet til Venstres næringspolitiske utvalg. De forbereder neste års landsmøte, der næringspolitikk er tema.

Trine Skei Grande avslutter: – Vi har fått mange tilbakemeldinger fra folk som melder om fantastisk god stemning både i bedriftene under besøket og i lokallaget etter besøket – særlig etter at man fant ut at bedriftsbesøk verken var farlig eller spesielt arbeidskrevende. *kjartan@liberal.no*

Mikkel i samtale med pølse-maker Anni Byskov.

Skoleferie, men sommerjobb

Det sies at stortingsrepresentanter har ferie fra Stortinget heves i slutten av juni, til det åpner igjen i oktober. Og det er muligens tilfelle for noen av Arbeiderpartiets backbenchere. Men de som tror at stortingsferien generelt brukes til sløvning, må tro på nytt.

Kulturell sørlandsturné

Jan Kløvstad
Trine Skei Grande var på turné på Sørlandet ei knapp veke. Etter samtalar med Arendalsfestivalen Canal Street om internasjonalt miljøsamarbeid mellom musikkfestivalar, heldt ho ei inspirerende tale til feststemte Venstremedlemer frå Arendal og nabokommunane i Frank Becks hage midt i Arendal sentrum. Saman med dei vel 40 framømte kosa partileiaren seg med kongolesisk mat laga av kasserar Freddy Lomboto i Arendal Venstre, og kona hans Cathy og vennene deira.

Sidan snuste Trine Skei Grande rundt i Bokbyen ved Skagerrak, sikra seg førsteutgåver av Olav Duun og introduserte den amerikanske forfattaren Elizabeth Kostova for ein fullsett museumshage. Elizabeth Kostova debuterte med «Historikeren» i 2005, omsett til 28 språk og selt i meir enn

4 millionar eksemplar. I år kom «The Swan Thieves» som kjem på norsk neste år. Skei Grande ga den leselystne forsamlinga eit innblikk i forfatterskapen og særleg den nye boka. I forsamlinga sat også tidlegare stortingsrepresentant for Venstre og seinare partileiar i Det Liberale Folkepartiet, Øyvind Bjorvatn, som var kjentmann til tidlegare statsminister Gunnar Knudsens barndomsheim Salterød i Arendal. Der fekk partileiaren og følgjet hennar sjå kor godt vertskapet Marit og Svein Thorsen tar vare på huset der Gunnar Knudsen budde som barn. Her kunne ho sitte i sofaen under bildet av den gamle Venstrehovdingen og lese avdukingstalen Øyvind Bjorvatn heldt da det kom opp minnetavle om Gunnar Knudsen på husveggen i 1968.

jan.klovstad@venstre.no

Roadtrip med Trine

Kjartan Almanning
Man stiller opp når partilederen ber om det, tenker jeg. Særleg når det hele krydres med rosende omtale av de sjåføregenskaper man måtte besitte, og strendene på Sørlandet lokker.

Strendene ble det riktignok ingenting av. Å være sjåfør og rådgiver er en fulltidsjobb. Partilederen har fullt program, fra morgen til kveld. – Jeg har kanskje skoleferie fra Stortinget, men jammen har jeg sommerjobb, sier Trine Skei Grande. Det er nok riktig konkludert.

Blant arbeidsoppgavene disse dagene er åpning av barnearrangementet på Arendals Canal Street-festival, åpning av sommerleiren til Unge Venstre, paneldebatt på Natur og Ungdoms fornybarfestival, tilstedeværelse på Stavangers Gladmat-festival, bedriftsbesøk i privateid barnehage og tilstedeværelse på Peer Gynt-stemnet på Vinstra. Og nettverksmøter. Med lokallag i Venstre, og med sjefredaktører i mediene.

Turen går i en innleid Toyota Auris med seks gir og litt for liten motor til fjellovergangene mellom vest og øst. Den har derimot inngang for mp3-spiller. Da er bilfreden reddet. Partilederen er kjent for å trives med å dele sin musikk rundt hånden. Før ankomst i Stavanger hadde vi lært hele Lillebjørn Nilsens katalog utenat, hadde det ikke vært fordi telefonen stadig ringer og avbryter.

Blant det en partileder diskuterer i bilen, er daglig mediearbeid, oppfølging av pågående mediasaker, strategier med informasjonssjefen og generalsekretæren, tilsynelatende harmløs pludring med VG-journalister, litt mer hardhendt håndtering av VG-journalister dagen etter, formelle radiointervjuer og planlegging av dagens aktiviteter.

Ved ankomst i Oslo klokken tre om natten, åtte timer før neste avgang, er det mulig å spore det i øynene på alle tilstedeværende. Hyggelig? Ja. Morsomt? Ja. Ferie? Nei.

kjartan@liberal.no

Partilederen har hatt sommerturné på Sørlandet. Ungdommen møtes der årlig. Neste år er du invitert til å delta.

Ferie og politikk på Sørlandet i 2011

Ønsker du å kombinera ferie og politikk, bør du alt no blinka ut helga 29. – 31. juli 2011. Då vil Grimstad vera sete for Venstres valkampstartsamling.

Her kan ein henta inspirasjon, ny lærdom, vera sosial, høyra politiske appellar, møta partileiinga, og delta på ulike arrangement både i Grimstad, Arendal og Kristiansand.

Detaljprogrammet er ikkje klart enno. Det som alt er sikkert, er at sentralstyret, med partileiar Trine Skei Grande i spissen, vil vera tilstades og tilgjengelege heile helga. Saman med Agder Venstre vil valkampopninga for Sørlandet verta markert med brask og bram, truleg i ein av dei tre ovanemnde byane. Og både fredag og laurdag vert det høve til å nyta Sørlandskvelden og grillmat i lag med gode Venstre-venner.

I første omgang er difor det viktigaste at du alt no tek med deg helga i 29.-31. juli i ferieplanlegginga for sommaren 2011. Detaljane og praktiske opplysingar kjem me tilbake med, både i Liberal og via e-post til fylkes- og lokallagsleiarane.

Unge Venstres sommerleir

Langt over 100 unge Venstrefolk var siste uken i juli samlet til sommerleir på Hove Leir utenfor Arendal - i år som i fjor som året før der og året før der igjen. Sant å si er det knapt noen igjen som kan huske et år der Unge Venstres sommerleir ikke var på Hove. De siste årene har antall deltakere steget for hvert år.

Sommerleirene har et godt faglig program, med stort rom for pauser, fotball, sang og sommeraktiviteter mellom slagene. I år deltok kjente Venstre-ansikter som Odd Einar Dørum, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja, samt en rekke organisasjoner som bidrog til det faglige utbyttet: Dyrevernalliansen, Foreningen for en human narkotikapolitikk, Bellona, Norsk studentorganisasjon, Norsk mål ungdom, Europa-bevegelsen, Redd Barna og Røde Kors var blant disse.

Og selvsagt var Trine Skei Grande der, på sin aller første sommerleir som partileder. Unge Venstres leder Anne Solsvik hadde derimot sin siste sommerleir som leder for ungdomsorganisasjonen. De to holdt derfor den generelle politiske innledningen sammen. Skei Grande benyttet anledningen til å utfordre Unge Venstre. – Jeg vil ha en ungdomsorganisasjon som bruker oss i stortingsgruppa. Jeg vil at dere utfordrer oss på saker dere vet mye om, og at dere spiller inn politikk til oss, som vi kan arbeide videre med slik at vi sammen kan bygge et sterkt lag!

Nord-Trøndelag opprettet innvandrerråd

– Et historisk vedtak, jeg er sikker på at dette vil bidra til et bedre Nord-Trøndelag for alle, sier Venstres gruppeleder i fylkestinget, Trond Prytz, etter at Nord-Trøndelag fylkeskommune vedtok å opprette et innvandrerråd under fylkestingets samling i juni 2010.

Karl Meinert Buchholdt
Initiativtaker til Innvandrerrådet i Nord-Trøndelag er Venstres fylkesråd for kultur, inkludering og samiske spørsmål, Annikken Kjær Haraldsen.

Arrangert samlinger

– For å få et best mulig grunnlag for etableringen av Innvandrerrådet har vi hatt en prosess i forkant av fylkestingets vedtak. Vi har arrangert samlinger der både innvandrere i fylket og flyktningetjenesten i kommunene ble invitert. Tema på samlingene har blant annet vært informasjon om fylkestinget og fylkesrådet, informasjon fra Hedmark fylke som har hatt innvandrerråd i flere år og kurs i demokrati og organisasjonsvirksomhet. I tillegg har det vært gruppearbeid og diskusjoner med fokus på aktuelle temaer for Innvandrerrådet i Nord-Trøndelag. – Jeg er svært fornøyd med de positive tilbakemeldingene og det store engasjementet blant innvandrerne som har møtt opp på samlingene, det gir Innvandrerrådet en god start, sier Kjær Haraldsen.

Nord-Trøndelag blir det andre fylket i landet som har etablert innvandrerråd, med samme formelle status som blant annet Eldrerådet og Rådet for likestilling av funksjonshemmede. Dermed skal Innvandrerrådet få uttale seg om en rekke saker og spørsmål som er oppe til behandling i folkevalgte organer. Rådet kan også på eget initiativ sette temaer på

dagsorden. I januar 2009 bodde det 5632 innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn i Nord-Trøndelag.

Mer mangfold

– Etableringen av innvandrerrådet er også i tråd med fylkesrådets politiske plattform hvor vi har som mål at Nord-Trøndelag skal være et inkluderende fylke med plass for alle uavhengig av kjønn, hudfarge, religion eller seksuell legning, slår fylkesråd Annikken Kjær Haraldsen fast. – Som Venstrepolitiker ser jeg også Innvandrerrådet som en arena for po-

litisk engasjement. Fylkestinget og partilistene avspeiler dessverre ikke vårt nordtrønderske samfunn når det gjelder mangfold, på sikt håper jeg at etableringen av Innvandrerrådet vil bidra til mer mangfold også i politikken, sier Kjær Haraldsen.

Innvandrerrådet i Nord-Trøndelag består av 4 medlemmer med innvandrerbakgrunn og én representant valgt blant fylkestingets medlemmer. Fylkeskommunen stiller med sekretariat og ressurser til arbeidet i rådet.

Mot Frps stemmer

I fylkestinget ble innvandrerrådet vedtatt opprettet mot Frps stemmer, noe som skuffer gruppeleder Trond Prytz. – Dette er en investering i dialog og forståelse. Jeg regner med at de fleste nordtrøndere støtter arbeidet med integrering og større mangfold i fylket. Jeg regner også med at rådet tar ansvaret som følger med. Vi må stille krav til innvandrere på samme måte som oss selv i arbeidet med å gjøre Nord-Trøndelag til et best mulig sted å bo og virke, avslutter Prytz.

kambuc@venstre.no

Innvandrerrådet sammen med gruppeleder og fylkesråd. Fra venstre: Trond Prytz (gruppeleder V), Shawn Lillefjell, Khalil Obeed, Britt Tønne Haugan, Yasin Ibrahim Ali, Annikken Kjær Haraldsen (fylkesråd V), Daryoush S. Shirazi, Aida Al-Jubory, Vegard Austmo. Foto: Jostein Aardal, Namdalsavisa.

Tema: Miljøvennlig energi

Vindkraft søker medvind

– Vindparken har vært en velsignelse, sier Venstre-ordføreren i Smøla, men for Venstres ordfører i Flatanger har vindkraftutbygging splittet kommunestyret. – Det er viktig at vi klarer å ha to tanker i hodet samtidig, sier Lars Haltbrekken i Naturvernforbundet.

side 12-15

Kan bli blant de største
– Vi må endre energiloven,
skriver Ola Elvestuen.

side 16-17

Grøn vind frå vest
Nytt og grønt entreprenørmiljø
i Måløy.

side 18-19

Kosmetisk miljøvern
– Sentralnettet må utbedres,
skriver Martha Hagerup Nilsson.

side 20-21

Smått blir stort
– Småkraftverk gir bygdeutvikling,
sier Henrik Glette.

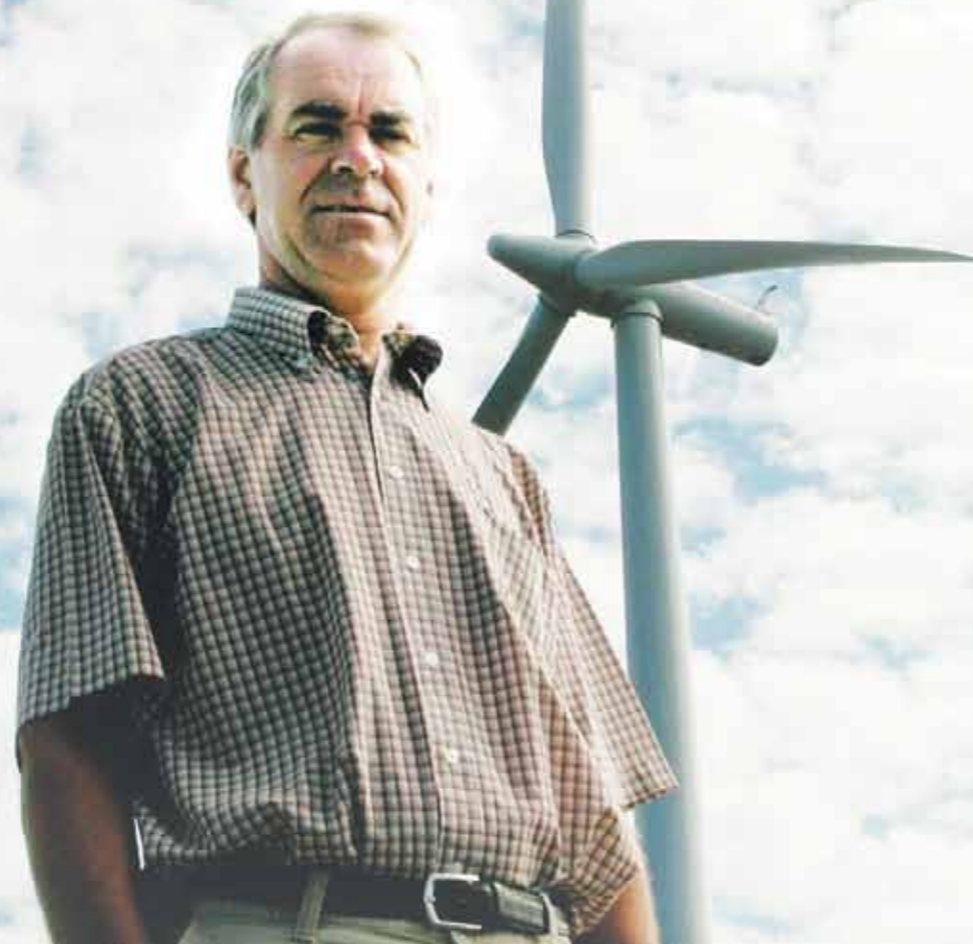
side 22

Som skittent gull
– Kampen mot kjernekraft er tapt,
sier professor Jon Samseth.

side 23

Vindkraft søker medvind

– Vindparken har vært en velsignelse, sier Iver Nordseth, Venstre-ordfører i Smøla i Møre og Romsdal. Men vindmøllene skaper også konflikt – for partifeller, naturvernere og havørn.

Thomas Havro Hansen

– Vi har jo fått høre at reiseliv og vindkraft er en umulig kombinasjon, sier Iver Nordseth, Venstre-ordfører i øykommunen Smøla i Møre og Romsdal. – Men vi har den motsatte erfaringen. Hos oss har det vært en eksplosjon i reiselivsnæringen etter at vindparken kom. Etter årtusenskiftet har vi økt fra femti overnattingsplasser til over seks hundre, og vi har mange gode og moderne reiselivsbedrifter.

Vindparken på Smøla teller totalt 68 vindmøller, og var Europas største vindpark på land da den sto ferdig i 2005. Den har en årlig kraftproduksjon på 450 GWh, noe som tilsvarer gjennomsnittsførbruket til 22 500 norske husstander. Tårnene er 70 meter høye, og rotorene har en diameter på snau 80 meter.

– Vi fikk også høre at ingen ville kjøpe eiendommer som hadde utsyn til vindparken, sier Nordseth. – Men de eiendommene har aldri vært så populære som de er nå.

Spesielle utfordringer

Vindparken var et initiativ fra Statkraft, som la fram sine planer allerede i 1997. Nordseth var ordfører i kommunen også den gangen, og han forteller at han var positiv helt fra starten av. Han tok kontakt med grunneierne i det aktuelle området, og sikret samtidig at kommunen fikk innflytelse, med et kommunestyre som har vært enstemmig positivt hele veien. – Men vi hadde spesielle utfordringer fordi vi var den første kommunen med et slikt vindkraftverk, og dette var et stort prosjekt, forteller ordføreren. – Det har vært en god del kryssende interesser, så vi startet samtidig arbeidet med en omfattende verneplan og en avklaring på arealbruken i kommunen.

Nybrottsarbeidet førte også til et samarbeid med andre kommuner, og i 1999 startet Nordseth *Landssammenslutninga av norske vindkraftkommuner*, som han har ledet siden oppstarten.

I 2001 fikk Smøla også status som omstillingskommune etter at mye av fiskeindustrien og den mekaniske industrien var blitt lagt ned. – Da var det avgjørende at vi hadde utviklingsmuligheter, sier Nordseth. – Vindkraft var vesentlig, det samme var en satsing på foredling av fisk og landbruksvarer, samt reiseliv.

Bedret økonomi

Kommunen forhandlet fram en engangskompensasjon på 10 millioner kroner fra Statkraft da arbeidet startet, og årlig strømmer det rundt 6 millioner kroner inn i eiendomsskatt fra anlegget. I en liten kommune med drøyt to tusen innbyggere gir dette et betydelig handlingsrom, forteller ordføreren. I tillegg kommer arbeidsplassene, både på selve vindmølleparken, på nettselskapet, og for det lokale næringslivet som stadig leier ut arbeidskraft til anlegget.

På Smøla har den bedre økonomien ført til økt offentlig satsing. Fire millioner settes av årlig til en kommunal næringsssatsing. Ny idrettshall er bygget, og et nytt kultursenter – *Guriseret* – står også ferdig, gjennomført som et spleiselag mellom tre offentlige nivåer og lokale sponsorer. Senteret er en «trafikkskaper», forteller Nordseth, og gir dermed også et grunnlag for den aktive reiselivsnæringen.

Som en del av utbyggingen fikk øykommunen lagt en ny sjøkabel inn til fastlandet. I tillegg ble ti kilometer av linjenettet over land lagt i kabel, og øysamfunnet fikk tilgang på bredbånd ved at fiberkabel ble lagt inn i sjøkabelen.

– Men like viktig er det at det har blitt en optimisme og handlingskraft i kommunen, sier Nordseth. – Det er en helt annen og mer positiv holdning. Vindparken har vært en velsignelse, det er det ikke tvil om.

Blandet følelse

Havørn har vist seg å være et problem for vindparken på Smøla.

Rundt førti havørn har blitt funnet døde i vindparken siden oppstarten i 2005. Det er et gjennomsnitt på seks-sju havørn i året, men 2010 ser ut til å bli et rekordår – allerede før sommeren hadde ti havørner blitt funnet i anleggsområdet. Nå har Statkraft satt i gang et forskningsprosjekt med en ramme på drøyt tjue millioner kroner for å finne ut hvordan man får ørnene til å fly utenom de høye vindturbinene.

Samtidig er ørnebestanden som sådan ikke truet, sier ordfører Nordseth. Havørnbestanden på Smøla har faktisk vokst jevnlig siden 1997. – Vi har til og med eksportert ørneunger til Irland og Skottland, forteller han.

Problematikken knyttet til havørnene har også ført til konflikter med miljøbevegelsen. – Som Venstre-mann har jeg jo ikke noe imot naturvern, sier Nordseth. – Men jeg må si jeg har fått en blandet følelse når det gjelder miljøorganisasjonene. På den ene siden har vi Natur og Ungdom og Bellona, som forstår at klimatrusselen er overskyggende, at vi trenger fornybar energi og at vi ikke kan si nei til vindkraft. På den andre siden har vi Naturvernforbundet, som jeg oppfattet var ganske positive til vindkraft før det ble aktuelt, men som så har vært imot de fleste av de aktuelle prosjektene, også det på Smøla. Jeg har mistet litt respekten for argumentasjonen deres, rett og slett.

To tanker i hodet

– Det er viktig at vi klarer å ha to tanker i hodet samtidig, sier Lars Haltbrekken, leder i Norges Naturvernforbund. – Vi skal løse klimakrisen, og vi skal løse trusselen om tap av biologisk mangfold, og per dags dato er det inngrep i naturen som er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet, fordi vi reduserer arters leveområder.

Det er hensynet til artsmangfoldet som har gjort Naturvernforbundet skeptisk til vindkraft på

land, særlig i urørte naturområder. Men miljøbevegelsen er ikke samstemte i dette spørsmålet. – En del andre miljøorganisasjoner er langt mer positive til vindkraft enn det vi er, sier Haltbrekken. – Vi er minst like opptatt av klimakrisen som andre, mens enkelte andre *kun* er opptatt av løsninger på klimakrisen, og i mindre grad av biologisk mangfold. Hvis det gjelder arter som står på rødlisten over truede dyrearter, er det mange som er opptatt av det. Men hvis man bare er opptatt av de artene som i dag står på rødlisten, så vil flere arter etter hvert havne der.

Haltbrekken presiserer at han ikke er motstander av all vindkraft på land, men han ønsker at utbyggingen konsentreres til områder der det allerede finnes vindparker. I tillegg vil han ha utarbeidet fylkesvise planer for vindkraftutbygging der man avklarer «ja-områder og nei-områder», som han kaller det. – I Rogaland har man nå laget en slik plan, men så er spørsmålet om dette følges opp av de politiske myndighetene, sier han.

Klassisk konflikt

I Flatanger i Nord-Trøndelag har vindkraftdebatten delt kommunestyret i to. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga Sarepta Energi konsesjon til å bygge 65 vindmøller i bygda, og selv om formannskapet i kommunen stilte seg positive til planene, har kommunestyret, med et flertall på ti mot sju, vedtatt å anke NVEs

avgjørelse om å gi konsesjon.

– Bruk av ressurser og areal vil det alltid være flere meninger om, sier Reidar Lindseth fra Venstre, som har vært ordfører i kommunen siden 2003. – Dette er et klassisk eksempel på en konflikt mellom bruk og vern.

Noen føler nok at kommunen er overkjørt. Men hvis hver enkelt kommune skulle bestemme om det var kraftutbygging i Norge eller ikke, ville vi hatt en kaotisk situasjon.

Reidar Lindseth

av kommunens bruttobudsjett. Også rein-næringen har vært positive til planene, forteller han, mens det for vindkraftmotstanderne er hensynet til reiseliv og det klassiske naturvernet som teller mest.

Og motstanderne finner man i alle partier. Venstre, Høyre og Arbeiderpartiet er delt i to i vindkraftsaken. SV har bare én representant i kommunestyret, men der avhenger stemmegivningen til gjengjeld av hvilken SV-politiker som møter for partiet.

Selv om Lindseth har fått kommunestyret mot seg, mener han å ha innbyggerne i ryggen. – Jo lengre prosessen har pågått, jo mer positive synes jeg innbyggerne har blitt, sier han. – Men det er klart det er en hard kjerne med motstandere her.

Større hensyn

En artikkel i Trønder-Avisa i august fortalte om «dyp splittelse og tapte vennskap» i Flatanger.

En grov overdrivelse, ifølge ordfører Lindseth. – Jeg kjenner meg ikke igjen i den beskrivelsen, sier han. – Men det som gjør at Flatanger skiller seg ut er at vi er så delte i kommunestyret. Det har de andre kommunene ikke vært, der har kommunestyrene stort sett vært positive.

Nå kan saken ende med at NVE overprøver kommunestyrets vilje og tillater vindparken likevel. Lindseth frykter ikke at dette går ut over lokaldemokratiet.

– Noen føler nok at kommunen er overkjørt, sier han. – Men dette har vært NVEs sak fra dag én. De har bestemt høringsfrister og utredningsprogram, og det er mange høringsinstanser som har uttalt seg, også nabo-kommunene og fylkeskommunen. NVE har veiet alt dette opp mot hverandre og landet på et ja. Jeg synes ikke det er vanskelig. I energisaker er det ganske vanlig at NVE har andre hensyn å ta enn de rent kommunale. Hvis hver enkelt kommune skulle bestemme om det var kraftutbygging i Norge eller ikke, ville vi hatt en kaotisk situasjon.

Andre sertifikater

Lars Haltbrekken i Naturvernforbundet er langt mer positivt innstilt til vindkraftanlegg til havs, selv om heller ikke dette nødvendigvis er problemfritt for trekkfu-

gler og lokale fiskebestander. – En storstilt utbygging av vindkraft til havs ligger en del år fram i tid, men det er også først når vi får vindkraft til havs at Norge vil kunne være en stor leverandør av fornybar energi, sier han. – Vindkraft på land vil neppe noen gang gjøre oss til en stor eksportør av kraft.

Det er viktig at vi klarer å ha to tanker i hodet samtidig. Vi skal løse klimakrisen, og vi skal løse trusselen om tap av biologisk mangfold, og per dags dato er det inngrep i naturen som er den største trusselen mot det biologiske mangfoldet.

Lars Haltbrekken

La oss i stedet få et system som man har i Storbritannia, hvor du får to sertifikater hvis du bygger et vindkraftverk offshore, og ett sertifikat hvis du bygger på land. La oss få et system hvor vi har en gradering, og hvor vi også kan ta med energieffektivisering med i bildet.

Energieffektivisering i bygg, industri og private hjem er det viktigste tiltaket for å spare og utnytte energi, ifølge Haltbrekken. – Det er en kilde til å spare mange TWh i årene framover, sier han. – Første bud er jo å bruke den energien vi har til rådighet mer effektivt enn i dag.

Vil likestilles med vannkraft

Det er fortsatt god stemning rundt vindmøllene på Smøla, forteller ordfører Iver Nordseth. Men i mange andre kommuner mener han å merke at holdningen er annerledes. – Det er en økende skepsis til å stille naturressurser til disposisjon, og flere stiller spørsmål ved om de får nok igjen for dette. Det har ikke vært gode nok rammevilkår, og selskapene ender opp med å gå dit det er minst lokal motstand, selv om det ikke nødvendigvis er de beste prosjektene. Vi må få en ordning som gjør at vi i større grad får bygget ut de beste

prosjektene, altså der det er best vind.

Det er en økende skepsis til å stille naturressurser til disposisjon, og flere stiller spørsmål ved om de får nok igjen for dette. Det har ikke vært gode nok rammevilkår, og selskapene ender opp med å gå dit det er minst lokal motstand.

Iver Nordseth

ikke vil ha noen betydning for lønnsomheten til utbyggerne, for det er i praksis en overføring av en statsskatt til kommunene.

Et mangeårig krav fra vindkraftkommunene har vært å bli likestilt med de kommunene som har bygget ut vannkraft. Nordseth og landsammenslutningen han leder har to hovedkrav, forteller han. Det første er en *naturressursskatt* på linje med den vannkraftkommunene har fått siden 1996. – Vindkraft bør likestilles, sier Nordseth. – Og dette er en skatt som

Det andre kravet er en *lønnsomhetsbasert konsesjonsavgift*. – Det er en miljøavgift som også finnes på vannkraft i dag, en kompensasjon for bruken av naturressurser, forklarer Nordseth. – Det vil belaste utbygger litt, men tanken er at avgiften først slår inn når driften av vindparken blir lønnsom. Kommunene som går inn for et slikt kraftverk bør vite at de får denne avgiften når lønnsomheten kommer, sier Nordseth, som også poengterer at en innføring av grønne sertifikater vil bedre lønnsomheten til utbyggere av fornybar energi.

Vil utvide

Helst vil Nordseth utvide vindparken. Den omfatter i dag drøyt 15 km², mens verneplanen i kommunen dekker hele 270 km². I den nye verneplanen er det avsatt noe areal som gjør at den eksisterende vindparken kan utvides, men det kan avhenge av at man klarer å redusere problemet vindmøllene utgjør for de lokale fuglene.

– Det er ikke mye som har vært gjort riktig i satsingen på fornybar energi i Norge, men noe av det vi har gjort riktig er å satse på større og færre vindkraftanlegg. Det er effektiv arealbruk og

gir mye energi, i motsetning til i Danmark, de de har bygget ut hele landet etter nåleputemodellen. Det har aldri vært aktuelt i Norge, heldigvis. Og det er ikke noe problem for oss å leve med vindparken, for vi har voldsomt mye areal i kommunen.

Har lært av konflikt

Når det nå er i ferd med å bli mer blest rundt vindkraft til havs er Lars Haltbrekken fornøyd med at myndighetene går fram på en annen måte enn de gjorde da vindkraftanleggene på land ble planlagt.

– Ved vindkraftutbyggingen på land lot man det være opp til kraftselskapene å avgjøre hvilke områder man ville søke på, og da oppsto det konflikter, sier han. – Når man nå skal gå offshore gjør man som man har gjort i oljepolitikken – regjeringen går ut og undersøker ulike blokker i Nordsjøen eller Norskehavet, utfører konsekvensanalyser, og der det ikke er konsekvenser for fugletrekk eller fiskerier, kan selskapene søke. Sånn burde man gjort det på land også. Men det kan i hvert fall tyde på at man har tatt lærdom av all konflikten.

thomas@liberal.no

Reidar Lindseth, ordfører i Flatanger.
Foto: Bjørn Tore Ness, NAMDALS AVISA

Lars Haltbrekken, leder i Naturvernforbundet.
Foto: Naturvernforbundet

Fornybar energi og kraftlinjer i Norge

Gjennom vårt klare «Ja til sjøkabel i Hardanger» har Venstre vært sentralt plassert i sommerens heteste debatt i Norge. Bevaring av verdifull natur i Hardanger er en klassisk naturvern-sak. Lar den seg kombinere med våre ambisjoner om at Norges skal være blant de største på fornybar energi gjennom for eksempel vindmøller, havmøller og småkraftverk?

Ola Elvestuen

nestleder i Venstre

I juni gjennomførte vi landstyremøte midt i nasjonalromantikken på Lofthus i Hardanger. Der vedtok landsstyret en krystallklar uttalelse om sjøkabel og vi ga miljøprisen til Folkeaksjonen i Hardanger. Samtidig sa Trine Skei Grande følgende i sin innledning til møtet: «Våre naturgitte forhold kunne gjort Norge til Europas viktigste batteri. Vi burde vært blant de største på fornybar energi.»

Noen vil kanskje hevde at det ligger en selvmotsigelse i dette: For en kraftfull satsing på fornybar energi krever en omfattende linjeutbygging blant annet på Vestlandet og i Nord-Norge. Da er det jo et faktum at store naturområder blir berørt av en slik utbygging.

Må ta miljøhensyn

Her er vi ved kjernen av mange mastemotstanderes og Venstres posisjon i Hardangersaken: Norge trenger en utbygging av sentralnettet, vi ønsker denne utbyggingen, men den må være skånsom der det er nødvendig. Derfor er vi:

- for sjøkabel.
- mot luftlinjer i det mest sårbare og verdifulle naturlandskapet.

Dette er også bakgrunnen for Venstres forslag i Stortinget om styrking av miljøhensyn ved bygging av kraftlinjer. I forslaget ber vi regjeringen om å fremme forslag til endringer i energiloven med tilhørende forskrifter og retningslinjer som åpner for økt bruk av jord- eller sjøkabel ved

Utfordringen er at regjeringspartiene ikke har vært villige til å endre energiloven slik at Statnett og NVE i større grad tar hensyn til naturvern ved valg av løsning.

bygging av kraftledninger i spesielt verdifulle naturlandskap for bedre å ivareta miljøhensyn.

Forslaget er nødvendig, rett og slett fordi dagens energilov er tydelig: Sjø- og jordkabel skal bare unntaksvis brukes, i korte strekk og kostnadshensyn ligger øverst på agendaen når kabelløsninger skal velges. Regjeringens konsesjon til å strekke ny høyspentlinje i luft gjennom Hardanger understreker denne problemstillingen. Når ikke en gang naturen her er viktig nok til å bli tatt hensyn til, dokumenterer det at regelverket er for svakt. I dette perspektivet er det heller ikke Statnett og NVE som er problemet, for de følger

bare eksisterende regelverk. Utfordringen er at regjeringspartiene ikke har vært villig til å endre energiloven slik at Statnett og NVE i større grad tar hensyn til naturvern ved valg av løsning.

Fornybar energisatsing

I stortingsvalgprogrammet vårt står det: Vi må omstille oss fra bruk av fossil energi; til lavutslippssamfunnet – basert på fornybare energikilder. For Venstre er dette en hovedlinje når Stortinget behandler lover, meldinger og budsjetter.

Norge har et av de dårligste støtteoppleggene for fornybar energiproduksjon i Europa. Etter press fra Venstre, Høyre og KrF skal regjeringspartiene nå være i gang med nye forhandlinger om grønne sertifikater (et støttesystem for fornybar energiproduksjon) med Sverige. Men det går tregt. Systemet var ferdig forhandlet med svenskene i 2005, men de rødgrønne skrotet dette så snart de var på plass i regjeringskontorene.

Som følge av at regjeringspartiene ikke gjør noe for fornybar energiproduksjon, opplever vi nå en tillitskrise mellom aktørene som skal bygge vindkraft, tidevannskraft eller småkraft. Vi får stadig meldinger om aktører som gir opp og som ikke ønsker å satse i Norge på grunn av de

Vi får stadig meldinger om aktører som gir opp og som ikke ønsker å satse i Norge på grunn av de usikre rammene. De reiser til utlandet med sin teknologi.

usikre rammene. De reiser til utlandet med sin teknologi.

Kraftlinjer nødvendig

Skal Norge lykkes i å redusere egne CO2-utslipp, må vi etablere mer fornybar energiproduksjon. Vi ønsker flere vindmøller, småkraftverk og tidevannskraftverk, og vi trenger flere kraftlinjer og utbygging av strømmettet for å få distribuert denne energien. En naturlig konsekvens av dette er omdiskuterte inngrep i naturen.

Det er her det er viktig å være tydelig. Vi ønsker en slik utbygging. Noen steder er imidlertid naturområdene er så verdifulle at vi må være villig til å legge kablene i sjø og evt. jord selv om dette innebærer større kostnader.

Vern viktig, men ikke alltid

Vern av verdifulle landskap i forbindelse med bygging av kraftlinjer har to viktige paralleller:

- Venstre er for oljeboring. Samtidig er vi imot oljeboring i sårbare områder som utenfor Lofoten, Vesterålen og Senja.
- Venstre er for vannkraft. Samtidig er vi gjennom Stortingets verneplan imot utbygging av enkelte vassdrag på grunn av deres særlige miljø- og friluftslivskvaliteter.

I den politiske debatten der mye tegnes sort/hvitt er dette en krevende posisjon. Vårt «Ja til sjøkabel i Hardanger» blir lett oppfattet som et nei til utbygging av flere kraftlinjer. Vårt «Nei til oljeboring i Lofoten og Vesterålen» blir lett oppfattet som nei all oljeindustri. Her har vi i Venstre en felles oppgave å få hele budskapet fram, og i noen tilfeller må vern av verdifulle naturlandskap rangere høyere enn tradisjonell utbygging. Det er det som er tilfellet i Hardanger.

Grøn vind frå vest

I den tradisjonelle fiskerikystbyen Måløy, like i ly av stormfulle Stad, er eit nytt og grønt entreprenørmiljø i ferd med å setje byen på kartet for alvor.

Kjartan Almanning

Medan utbygging av energiløysingar – enten det er vasskraft, vindkraft eller kraftlinjer – ofte skapar lokale protestar frå verneinteressar og lokalbefolkning, er mange av bedriftene i Måløy opptekne utbygging av energiproduksjon der det ikkje er så synleg.

Mehuken vindpark

– Det er nesten flaut å ta deg med ut hit i dag, seier Alfred Bjørlo. Vi står midt i vindmølleparken på Mehuken. Dette er eit av dei mest værharde områda på norsk fastland. Rett over fjorden ligg Stadlandet. Ja, der det alltid er storm. Men i dag er det vindstille. Berre ei av dei 13 vindmøllene har tendensar til rørsle. – Men vanlegvis er det bra produksjonstilhøve her, altså, seier Bjørlo og viser til at parken med 5 møller frå 2001 og 8 som vert sett i drift denne hausten, vil ha ein årleg produksjon på 65 GWh, eller nok til å forsyne heile Vågsøy kommune med sine 3000 husstandar. Kvar av dei nye møllene produserer om lag 3 gongar så mykje straum som 2001-møllene. – Det seier litt om

kor raskt teknologiutviklinga går på dette området, seier Bjørlo.

Måløy Vekst

Til dagleg er Alfred Bjørlo dagleg leiar i Måløy Vekst, eit selskap eigd av kommunen og næringslivet i kommunen, og som driv med omstilling og næringsutvikling. Dei siste åra har Måløy Vekst særleg arbeidd med grøn teknologi. Kapital som vart bygd opp i tradisjonelle maritime næringar vert no brukt til å investere i selskap med innovative og miljøvenlege løysingar, og som gjerne har ei tilknytning til det maritime elementet. Så mange bedrifter arbeider med ulike aspekt av dette, at dei har nemner seg sjølve *The Måløy Green Tech Cluster*. – Og det er dette som er Venstrepolitikk på sitt beste. Det handlar om å kombinere gode miljøvenlege løysingar, med satsing på nyskapande bedrifter, innovatørar og framtidstru, seier Bjørlo. Han sit også i landsstyret i Venstre.

Eitt av selskapa som inngår i clusteret, er Havkraft AS, som arbeider med bølgekraft. Selskapet

vart i fjor plukka ut som eitt av dei mest lovande cleantech-selskapa i Skandinavia – altså selskap som arbeider med rein, fornybar energi – trass i at dei førebels berre har éin tilsett. Geir Arne Solheim er dagleg leiar, eigar, oppfinnar og koordinator, men investorane er på full fart inn i selskapet. – Potensialet for bølgekraft i Noreg er om lag 400 til 600 TWh. Til samanlikning var det totale strømforbruket i heile Noreg på 135 TWh i 2008. Globalt kan bølgekraft forsyne heile verda med energi, men særleg sannsynleg er det ikkje, seier Solheim, som heller trur bølgekraft vert eitt av framtidens store, nye energikjelder.

– Noreg må vere vakne

– Etter at Kværner mislukkast med bølgekraft-satsinga si, har det nesten vore opplest og vedteke at vi ikkje kan satse på denne energikjelda her til lands. Men slik skal det ikkje verte. Noreg har sjansen til å bli verdsléiande på dette dersom vi får hendene opp av bukselomma og verkeleg satsar, seier Solheim. Han meiner

dette er til forskjell frå vindkraftindustrien, der Danmark tok leiarrolla på 1980-talet fordi mellom andre Noreg var for forsiktige. – Med bølgekraft har vi heile verdikjeden tilgjengeleg, frå patent og eigarinteresser til produksjonsfasilitetar og naturressursar. Berre på Nordvestlandet finst all kompetansen som trengs både på teknologi og maritime løysingar.

Testanlegg snart klart

Havkraft sitt konsept ligg mellom anna i å utnytte både løftekrafta og skyvekrafta i bølgene, i tillegg til å utnytte vakuemet i anlegget når bølgene går i retur. – I teorien kan vi doble energieffekten frå konvensjonelle bølgekraftverk som berre utnyttar løftekraft, seier Solheim. Han seier at Havkraft etter planen skal ha eit fullskala anlegg klart til testing innan eitt år, gjerne utanfor Stad. Konseptet skal først testast vidare ut i mindre skala i eit anna firma i clusteret, Stadt Towing Tank, som driv eitt av verdas einaste bølgetankanlegg i privat eige. Også dette vart starta av ein gründer med ein

Det handlar om å kombinere gode miljøvenlege løysingar, med satsing på nyskapande bedrifter, innovatørar og framtidstru.

Alfred Bjørlo

god idé: Å tilby hydrodynamisk testing med ny teknologi i kort reiseavstand frå den maritime industrien på Nordvestlandet.

Eit bølgekraftanlegg kan installast nær land og dermed unngå lange sjøkablar, eller nær offshore-installasjonar – til dømes for å elektrifisere oljeplattformar.

– *Mange energiprojekt vert kritiserte fordi dei går på tvers av klassiske naturvern-interesser, eller fordi dei kan true det biologiske mangfaldet. Har bølgekraft fått tilsvarende kritikk?*

– Eg kan ikkje skjønne kva det skulle vere å seie noko på anna enn at vi sjølvsagt tek opp noko sjøareal akkurat der anlegga vert plasserte. Om det skulle kome sjødyr inn i bølgeomformarane, så vert dei sendt ut att uskadde like fort. Dyr vil aldri kome i kontakt med turbinblada våre, fortel Solheim.

Verdset ikkje innovasjon

Solheim meiner det er mykje rom for forbetring frå politisk hald. – Eg synes vi har eit tafatt politisk miljø som ikkje vil sjå potensialet som finst i fornybar energi, og som heller ikkje tør å ta naudsynte grep. Det finst mange innovatørar og mykje skaparkraft i små selskap,

men det er meir komfortabelt å snakke med store aktørar, som har kapital og makt, men ikkje nødvendigvis innovasjonsevne. Dei store grepa i samfunnet i etterkrigstida vart tekne av vågale politikarar som tok sjansen på noko som var uprøvd, men som hadde potensial. No tør ingen legge hovudet på blokka. Då går mange tog frå nasjonen, meiner Solheim, som sjølv har sin bakgrunn mellom anna frå det maritime miljøet i Måløy, og som verken er ingeniør eller økonom. – Det er ein fordel med ein annan ståstad. Innovasjon handlar ofte om å tenkje totalt annleis enn det beståande.

System for dei store

Havkraft AS har fått kjærkomne midlar frå Innovasjon Noreg, men langt rekk det ikkje når dei store summene må på bordet. – I Noreg gjev politikarane millionar til forskingsinstitusjonar på dette feltet, men det hjelper ikkje meg som gründer. Forskingsmiljøa er gode på kvalitetssikring, men det skjer lite innovasjon der; det kjem få revolusjonerande konsept. Eg trur fornybarsatsinga har alt å tene på meir praktisk og målretta bruk av midlane. Kanskje gjere som i England og Portugal, der ein gjev produksjonsstøtte framføre

forskningsstøtte, seier Solheim.

Det er ikkje berre bølgekraft som potensielt kan flytte den fornybare energiproduksjonen langt til havs. I Måløy arbeider ein også med nyskapande leverandørindustri til offshore vindkraft, mellom anna bygging av avanserte servicefartøy og nye konsept for trygg bording av møller frå båt. I tillegg finn vi i Måløy fullskala utbygde havmølleparkar – førebels rett nok berre virtuelt, i eit av verdas mest avanserte havsimuleringscenter: Sikkerhetssenteret i Måløy (SiM). Her vert alle typar maritime operasjonar knytt til trygging- og supplyfunksjonar testa. Alfred Bjørlo fortel at Havkraft, Stadt Towing Tank, SiM og dei andre innovatørane i området gjer Måløy til eit viktig sentrum for maritim fornybarsatsing. – Vi har blitt omtalt av mellom andre Statoil som eit center of excellence på teknologi i krysningsspunktet mellom maritime operasjonar og fornybar energi, seier han.

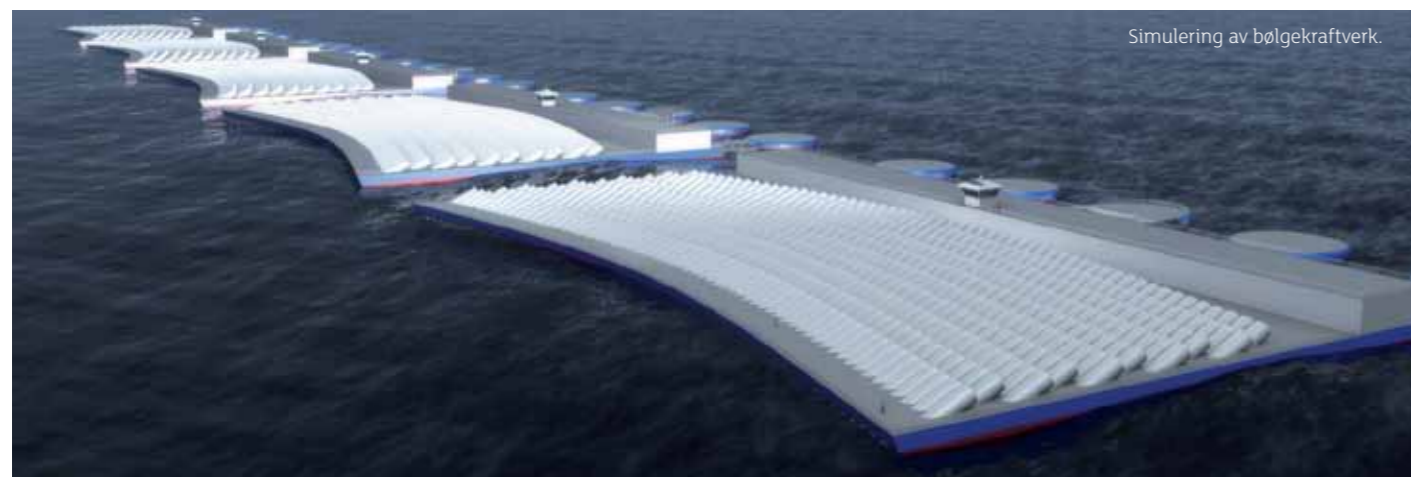
Ringverknader i fleire sektorar

Blant dei potensielle månelandingane i Måløy-miljøet er Lefdal gruve, ei gammal olivengruve der ein av verdas største dataparkar er under planlegging. Her kan IT-gigantar og andre selskap

plassere sine datamaskiner i kjølige berghallar, nær ein kald fjord som kjøler meir og med hjelp frå eit kjølesystem utvikla i Måløy. Kjøling av datamaskiner krev enorme mengder energi. IT står for 2 prosent av dei globale utslappa av CO₂. – Vi snakkar om hi-tech kraftkrevjande industri. Skandinavia har eit gunstig klima for slike dataparkar, og tilgangen til miljøvennleg energi som vindkraft i nærleiken er eit stort pluss. Slik ser vi at ei satsing på fornybar energi har umiddelbare ringverknader i fleire sektorar. Men då treng vi statleg engasjement. Det seier seg til dømes sjølv at 5 års konsesjonshandsaming for utbygging av kraftprosjekt vil vere øydeleggjande, seier Sindre Kvalheim i Lefdal Mine.

– Det er eit stort rom i Noreg for eit innovativt politisk parti som vil setje nye prosjekt på dagsorden, meiner Geir Arne Solheim. Då må ein løfte fram dei private initiativa som finst. Og så må ein gjere ei reell vurdering av prosjekta, og sjå kva konsekvensane av eit prosjekt kan vere dersom vi lukkast med å skape grunnstammen i ein ny industri. Bølgekrafta kan verte den tredje energirevolusjonen i Noreg, etter vasskrafta og oljen.

kjartan@liberal.no

Kosmetisk miljøvern

Å bygge høyspentmaster møter samme skepsis og motstand som utbygging av vindkraft. Men uansett motstand, så er det et stort behov for å utbedre sentralnettet for å sikre forsyningsikkerheten og ta i mot ny fornybar energi.

Martha Hagerup Nilsson

kommunikasjonsrådgiver i Statnett og medlem i Venstre

Forsyningsikkerhet. Norske hustander, næringsliv, statlige og kommunale institusjoner er alle avhengig av at man til enhver tid har strøm. Sentralnettet er i så måte en av de viktigste infrastrukturene vi har i landet. En sikker strømforsyning er Statnetts jobb nummer 1, og derfor følger Statnett som hovedregel N-1-prinsippet. I den daglige driften innebærer N-1 at dersom vi har tre ledninger som forsyner et område, skal det ikke transporteres mer kraft gjennom dem enn at det er fysisk «plass» på to av dem i tilfelle det skulle bli feil på den tredje. Den ekstra kapasiteten er svært viktig for å håndtere feil i nettet. Forbrukeren skal ikke merke at det skjer en feil.

Hensynet til en sikker strømforsyning må tas hele tiden; 365 dager/8760 timer/525600 minutter i året.

Investeringene i sentralnettet har vært lave og til dels fraværende de siste 20 årene, samtidig som at energiforbruket har økt betydelig.

Karbonsnøytalt innen 2030

Klimaforliket, som Venstre var en sterk pådriver for å få gjennom i Stortinget, har en ambisiøs målsetning om at Norge skal bli karbonsnøytalt innen 2030. For at Norge skal klare å oppfylle denne målsetningen er det et stort behov for utbygging av mer fornybar energi og en elektrifisering av sokkelen.

Økt energiforbruk, utbygging av fornybar energi og en elektrifisering av sokkelen medfører et større krav til dagens sentralnett – det må bygges ut. Derfor har Statnett planer om å investere 40 mrd. kroner i løpet av de neste ti årene, for å bygge neste generasjons sentralnett.

Investeringene i sentralnettet har vært lave og til dels fraværende de siste 20 årene, samtidig som at energiforbruket har økt betydelig.

Det hviler et stort ansvar på politikernes skuldre for å realisere det enorme potensialet Norge har i fornybarsammenheng. Det blir ofte hevdet at ren energi vil bli Norges nye olje. Når jeg sier et stort ansvar så tenker jeg ikke bare på å vedta økonomiske incentiver i form av grønne sertifikater eller at Norge vedtar EUs fornybardirektiv slik at det faktisk blir fattet investeringsbeslutninger fra fornybarutbyggerne. Politikerne må også tåle å stå i stormen som skapes når man beslutter å bygge vindmøller og forsyningslinjer for å kunne frakte energien fra vindmølleparkene.

Fra Stortingets talerstol blir det snakket varmt om fornybar energi, når man kommer ned til talerstolen i kommunestyret snakkes det fremdeles varmt om fornybar

energi – bare ikke i vår kommune, for å sette det litt på spissen.

Det miljøpolitiske Norge har kommet i en skvis mellom klassisk naturvern og fornybarutbygging. Motstanderne vil ikke ha master eller vindmølleparker i sitt nærmiljø fordi det ødelegger naturen og ødelegger mulighetene for videre vekst for den lokale turistnæringen. Tilhengerne bruker miljøargumentet og potensialet for å skaffe flere arbeidsplasser og kjærkomme ekstra skatte kroner i kommunekassen. Resultatet av konflikten mellom vern og utbygging har så langt resultert i handlingslamme. Hvorfor? Jeg tror det er fordi satsingen på fornybar energi ikke har forankring lokalt, og nytteverdien ved å bygge vindmølleparker er ikke en håndfast verdi. Å være med på å redde verden er ikke nok.

Utbygge sentralnettet

Å bygge høyspentmaster møter samme skepsis og motstand som utbygging av vindkraft. Men uansett motstand, så er det et stort behov for å utbedre sentralnettet for å sikre forsyningsikkerheten og ta i mot ny fornybar energi.

Venstre har nylig levert et representantforslag om styrking av miljøhensyn ved bygging av kraftlinjer. Et av forslagene som stilles er; *Stortinget ber Regjeringen fremme forslag til endringer i energiloven med tilhørende forskrifter og retningslinjer som åpner for økt bruk av jord- eller sjøkabel ved bygging av kraftledninger i verdifulle naturlandskap for bedre å ivareta miljøhensyn.*

Jeg er ikke imot bruk av verken sjø- eller jordkabel, men jeg stiller meg spørsmålet; Hvor i Norge er det så stygt at man kan bygge høyspentmaster?

Jeg er ikke imot bruk av verken sjø- eller jordkabel, men jeg stiller meg spørsmålet; Hvor i Norge er det så stygt at man kan bygge høyspentmaster? Og hva er verdifulle naturlandskap? UBERØRT natur defineres ut fra hvor langt det er til et teknisk inngrep (vei, kraftledning, hus etc.), og i kartene over uberørt natur, såkalte INON-kart, skilles det mellom områder som er 3 km fra nærmeste inngrep og områder som er 5 km fra nærmeste inngrep. Hvis man ser på traseen til den så mye omtalte 420 kV-linja fra Sima til Samnanger i Hardanger, er den planlagt slik at den i svært liten grad kommer i konflikt med uberørt natur; i stor grad går den nær veier, oppdemte vann, andre ledninger etc. Den fører ikke til noen reduksjon av uberørt natur i kategorien mer enn 5 km til nærmeste inngrep, og reduksjonen av områder med 3-5 km til tekniske inngrep er liten (0,56 km²).

Skuffet over debatten

Som kommunikasjonsrådgiver i Statnett og Venstre-medlem må jeg si at jeg er noe skuffet over nivået på debatten rundt Sima-Samnanger. For det første, Statnett har av Stortinget fått i mandat å ta vare på forsyningsikkerheten (N-1), sikre at utbygningsprosjekt er samfunnsøkonomisk forsvarlige og legge til rette for realisering av Norges klimamål. Hvis opposisjonen på Stortinget vil ha mer kabling, må Statnetts mandat og energiloven endres. Men igjen, hvor i Norge er det så stygt at man kan bygge høyspentmaster?

Dagens energipolitikk er i et vakuum. Hvis man ønsker utbygging av ny fornybar energi, må man også ta konsekvensene som følger. Er Venstre klar for det?

– Småkraft gir energi og bygdeutvikling

– Er det noen som burde være opptatt av småkraftverk, så er det Venstre, sier Henrik Glette, daglig leder i Småkraftforeningen. Småkraftverkene gir bygdeutvikling, arbeidsplasser og fornybar energi – men køen er lang.

Thomas Havro Hansen

– Et typisk kraftverk hos oss vil produsere kraft nok til mellom fem hundre og femten hundre husstander, sier Henrik Glette. De to hundre kraftverkene medlemmene hans driver sender rundt 800 GWh kraft inn på strømmettet årlig, mens ytterligere 400 medlemmer planlegger egne kraftverk eller bygger ut i samarbeid med industrielle partnere. NVE har anslått at potensialet for småkraftutbygging i Norge kan ligge på 18 TWh. – Da kommer vi opp i mer enn ti prosent av strømforbruket i Norge, sier Glette. – Så potensialet er ganske betydelig.

Positiv bygdeutvikling

Foreløpig er to hundre småkraftverk i drift i medlemmenes regi, med en effekt på mellom 100 og 10 000 kW hver – som er grensen for utbygging av småkraft. I hovedsak er det snakk om vannkraftverk, men Glette mener småskala-vindkraft kan bli mer aktuelt i tiden framover. Også større, industrielle utbyggere har meldt seg, men for Glette er det et poeng at grunneierne selv skal få stå for utbyggingen av småkraftverkene.

– Det gir en positiv bygdeutvikling, og i tillegg får vi lokal næringsutvikling for entrepenører,

konsulentfirmaer og liknende. Er det noen som burde være opptatt av småkraftverk, så er det Venstre, for dette er distriktsutvikling uten en krone i overføringer fra staten, sier Glette, som tidligere har vært lokallagsleder i Bergen Venstre. – Småkraftverkene gjør at mange grunneiere har en mulighet til å fortsette å bo og drive gårdene sine, basert på en ressurs som har ligget der hele tiden.

Skjevhet i sertifikatordningen

I likhet med de fleste som jobber med fornybar energi ser Glette fram til at en ordning med grønne sertifikater blir innført. Men han er misfornøyd med at 160 av småkraftverkene ikke får ta del i den nye ordningen. De rødgrønne regjeringspartiene har bestemt at kun de småkraftverkene som har en effekt på mindre enn 1000 kW, og som er bygget mellom 2004 og 2009 blir inkludert. – Det skaper en skjevhet som er helt feil, mener Glette. – Noen av disse småkraftverkene har veldig marginal lønnsomhet, og der ville de grønne sertifikatene gjort en stor forskjell. Dessuten er de bygget under en lovnad om at de skulle falle inn under en overgangsordning

Glette ønsker seg også bedre skatteregler. Selv om grensen for privat kraftverksutbygging er satt

til 10 000 kW, finnes det nesten ingen småkraftverk med effekt på mer enn halvparten. Årsaken er en grunnrenteskatt som slår inn for småkraftverk større enn 5 000 kW. – Her kunne vi hatt akkurat det samme naturinngrepet, akkurat den samme vannføringen, men med større produksjon, sier Glette. – Men på grunn av skattereglene skjer det ikke. Det er bortkastede ressurser.

Eiendomsskatt er et annet problem, forteller han. Likningsverdien på kraftverkene er høy, og eiendomsskatten må betales fra første år, selv om kraftverket ennå ikke har blitt lønnsomt. – Det første året er det mange kraftverkeiere som tar opp lån for å betale en eiendomsskatt på et par hundre tusen, sier Glette. – Vi må sørge for at eiendomsskatten ikke kveler bedrifter som er i startfasen.

Henrik Glette.

Mer enn 500 kraftverk i kø

Et annet problem er tilgangen til kraftnettet. Sogn og Fjordane er fylket med størst utbyggingspotensial for småkraft, men der er det nå satt full stopp i konsekvensbehandlingen, rett og slett fordi det ikke er kapasitet i nettet til å ta imot produksjonen.

Den aller største utfordringen ligger likevel i den lange saksbehandlingstiden. – Det står per i dag mer enn 500 kraftverk i konsesjonskø, sier Glette, som tror årsaken er at strukturen rundt norsk kraftindustri er basert på store, offentlige aktører som har nok av både tid og kapital. – De opererer i et helt annet perspektiv enn hva Kjell, Ola og Svein innerst i dalen gjør når de vil skaffe seg en tilleggsnæring, sier han. – Mange nye grunneiere budsjetterer nå med en saksbehandlingstid på fem år. Dette dreier seg om politisk vilje til å sette inn de ressursene som skal til.

Også småkraftverkene opplever at ønsket om utbygging kan stå i konflikt med et krav om vern av naturen. Men med småkraftverkene er inngrepene i naturen såpass små at også verneproblemet blir mindre, mener Glette. – Vi kan ikke tenke vern på samme måte som med store kraftverk, sier han. – Om du bygger ut et nesten usynlig småkraftverk ett sted, så gjør det ikke noe om det ligger ett til en kilometer unna. Vi må vri fokuset fra å se på dette som en massiv inngripen i naturen. Vi skal ha en fornuftig innfallsvinkel til vern, men vi er nødt til å være fleksible når det gjelder enkeltløsningene.

thomas@liberal.no

– Kampen mot kjernekraft er tapt

Tør vi snakke om kjernekraft som miljøvennlig energi? Med nye reaktorer kan også avfallsproblemet være løst.

Thomas Havro Hansen

– Politikerne vet for lite om dette, sier Jon Samseth, professor i energifysikk ved Høgskolen i Akershus. Han mener tiden forlengst er inne for å satse på moderne kjernekraft som en utslippsfri energikilde i Norge.

– Jeg mener miljøbevegelsen har sviktet, sier Samseth. – De har kjempet mot kjernekraft, og ikke innsett at det er en tapt kamp.

Som skittent gull

I Norge er det så langt kjernekrafttilhengerne som har tapt kampen, men ellers i verden ser det annerledes ut. Over fire hun-

dre reaktorer er i drift, fordelt på et tredvetalls land, og et par hundre nye kjernekraftverk er under utbygging eller planlegging. Om lag femten prosent av all elektrisk energi i verden kommer fra kjernekraft. Frankrike får hele tre fjerdedeler av sitt elektrisitetskonsum dekket av kjernekraften.

Dagens kjernekraftverk er likevel ikke bærekraftige, ifølge Samseth. De såkalte tredje generasjonsreaktorene som er kommersielt tilgjengelige i dag, sløser med uranet og genererer for mye radioaktivt avfall. Men når neste generasjons reaktorer blir kommersielt tilgjengelige om noen tiår, kan dette avfallet brennes på nytt, forteller han. Teknologien finnes allerede, men er foreløpig for dyr for alminnelig drift.

– Framtidas generasjoner vil ikke tillate lagring av avfall i hundretusener av år, sier Samseth. – Men dette avfallet vil kunne brukes til nytt brensel. Det vil aldri bli snakk om å lagre dette i lang tid, for verdien i avfallet er stor, selv om vi ikke får brukt det i dag. Det

er som å legge fra seg skittent gull og ta det fram igjen om femti år når vi har kommersiell teknologi til å gjøre det rent.

Preget av Tsjernobyl

Samseth mener holdningene til kjernekraft i Norge i stor grad er preget av Tsjernobyl-ulykken på åttitallet. Men dagens reaktortechnologi er langt sikrere, ifølge Samseth. – Det interessante er at

Jon Samseth.

de som er mest positive til kjernekraft i Norge i dag er de som ikke har opplevd Tsjernobyl, sier han.

Fornybar energi beskriver han som et «nisjeprodukt»; for lite og for dyrt til virkelig å påvirke energiforsyningen i Europa. – Men alle har sin egen nisje, og vi kan ha bruk for begge deler, sier Samseth. – Vi kan ikke ha atomreaktorer overalt. Trøndelag er for eksempel for lite til at vi kan ha en atomreaktor der, men Bergens-området kan være aktuelt, sammen med Grenlandsområdet, og kanskje Østfold.

Uansett er det langt fram. Konstruksjonstiden på et standard kjernekraftverk er rundt fire år, men det virkelig tidkrevende vil være lovarbeid, lokaliseringssprosesser og liknende. Samseth og andre kjernekrafttilhengere må også endre hele det politiske klimaet i kjernekraftspørsmålet.

– Tror du at du vil se kjernekraftverk i Norge i din levetid?

– Det er jeg overbevist om, sier 56-åringen. – Det vil tvinge seg fram. thomas@liberal.no

D66 Nederland

D66 ønsker en ren energi som er pålitelig, rimelig og tilgjengelig for alle. For å oppnå dette må vi våge å velge en radikal endring og en overgang til et bærekraftig energisystem.

D66 ser at vår nåværende velstand og økonomiske utvikling i hovedsak er basert på tilgjengeligheten av billig olje, kull og gass. Vi nærmer oss punktet hvor denne viktige fossile energien ut-

tømmes. I tillegg gjør vi i bruken av disse brenslene irreversibel og uopprettelig skade på vårt miljø, klima og biologiske mangfold. Økende mangel på fossile energikilder vil også føre til større politisk ustabilitet.

Å oppnå en bærekraftig energi er avgjørende. Dette krever at vi betydelig reduserer unødig bruk av energi, akselererer bruken av fornybar energi og – der fossil

energi er uunngåelig – bruker den så effektivt og bærekraftige som mulig.

I tillegg til myndighetene og industrien, har vi også en individuell rolle i overgangen til et bærekraftig samfunn. Faktisk kan forbrukere ha en direkte innvirkning for å få til virkelig forandring. Hver enkelt bærer et ansvar for miljøet der de bor. Det er derfor viktig at det gjøres ytterligere

betydelige investeringer i forbrukernes bevissthet, kunnskap om energisparing, og atferdsendringer.

Alt dette kan ikke oppnås uten bindende klimamål på tvers av landegrensene. Nå er sjansen til å gå fra små bevegelser til store tiltak: Vind, vann og sol i stedet for olje, kull og gass.

Fra våre venner

Leksehjelp – et lettvent og lite målretta tiltak

Gjennom å fokusere på tidlig innsats og grunnleggende ferdigheter viser kunnskapsminister Kristin Halvorsen at hun endelig har forstått hvor skolen trykker i norsk skole, men når hun velger å lovfeste gratis leksehjelp for 1.-4. klassinger, viser hun dessverre at regjeringen likevel prioriterer feil i skolepolitikken.

Guri Melby

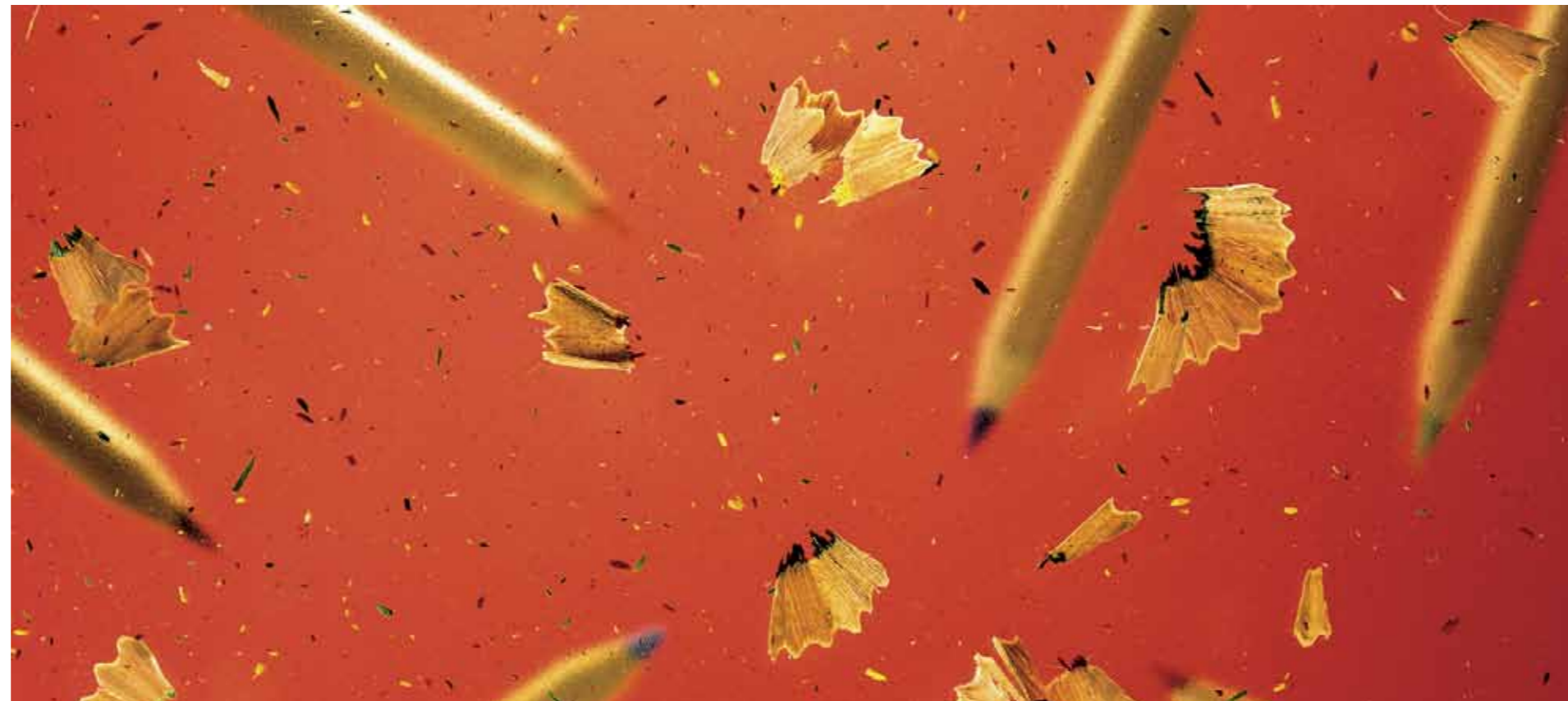
høgskolelektor
og bystyrerepresentant for Venstre i Trondheim

Norsk skole står overfor store utfordringer: Flere undersøkelser har vist at norske elever ikke presterer så godt som vi skulle ønsket, og at de taper i konkurransen mot elever fra andre land. Resultatene fra PISA-undersøkelsen fra 2006 viser blant annet at norske elever ligger godt under OECD-gjennomsnittet i både lesing, matematikk og naturfag, at vi jevnt over skårer lavere enn de andre nordiske landene, og at vi har hatt en tilbakegang i perioden 2000-2006. Denne undersøkelsen viser også at forskjellene mellom de sterkeste og de svakeste elevene er større i Norge enn i andre land, og at vi er et av de landene der kjønnsforskjellene er størst, særlig når det gjelder lesing.

På bakgrunn av dette er det bred enighet, både blant politikere og fagfolk, om at det er et sterkt behov for å styrke arbeidet med grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving og regning i skolen, og at tidlig innsats er nøkkelen for at flere elever skal lykkes på skolen. Hvorfor er da lovfesta rett til leksehjelp de første skoleårene, slik regjeringen nå har innført, en dårlig idé?

Ikke imot leksehjelp

Venstre er ikke imot leksehjelp i seg selv, men vi tror ikke leksehjelp i den formen regjeringen nå har innført er et godt virkemiddel for å styrke tidlig innsats og arbeidet med de grunnleggende ferdighetene. Tvert imot virker det lite gjennomtenkt, og det går på mange punkter på tvers av det forskere, lærere og tidligere erfaringer forteller oss. Den største mangelen med regjeringens leksehjelptilbud er at det ikke stilles krav til at leksehjelperne skal ha en pedagogisk utdanning, noe som ved de fleste

skolene vil si at ufaglærte SFO-ansatte vil være leksehjelperne. Tidligere evalueringer av forsøk med leksehjelp, blant annet en rapport fra Utdanningsdirektoratet basert på forsøk med leksehjelp i perioden 2006-2008, har nettopp pekt på at en av suksessfaktorene med et slikt tilbud er at leksehjelperne har en relevant fagkompetanse. Forsker Trond Buland fra Sintef uttalte også i forbindelse med at lovforslaget ble fremmet følgende til utdanning.no: «Et godt fungerende leksehjelptilbud avhenger av at det er forankret i skolen, er for alle, at leksehjelperen har fag- og relasjonell kompetanse, at leksene er tilpasset». For å sikre den nødvendige forankringen og tilpasningen, er det altså avgjørende at de som kjenner elevene og har ansvaret for den faglige

tilretteleggingen for øvrig, altså lærerne, er sterkt involvert i leksehjelptilbudet.

Uten kompetansekrav

Disse erfaringene og rådene har imidlertid ikke kunnskapsministeren valgt å lytte til når hun har satt i gang dette tiltaket uten å stille kompetansekrav til leksehjelperne. I stedet svarte Halvorsen følgende på Bulands og de andre forskernes innvendinger: «Nå starter vi med et leksehjelptilbud fra høsten av, så får vi finne ut underveis hvordan det kan fungere best mulig». Jeg hadde ønsket meg en kunnskapsminister med en mer kunnskapsbasert tilnærming til skolepolitikken. Dessverre mistenker jeg at den sosialistiske drømmen om heldagsskolen har blendet

kunnskapsministeren. Leksehjelp i denne formen er imidlertid en Rema 1000-versjon av heldagsskolen; det er billig, men i dette tilfellet er nok dessverre ikke det enkleste det beste.

I tillegg er det verdt å nevne at ressursene som er satt av til leksehjelp er såpass knappe at tilbudet de fleste stedene vil bestå i at en leksehjelper skal ha ansvar for grupper på ca. 25 elever samtidig. Dette vil si at det bare blir noen få minutter med veiledning per barn. Hvordan kan kunnskapsministeren tro at en ufaglært skal lære barna det læreren ikke rakk innenfor rammene av den ordinære skoledagen når rammevilkårene er så dårlige?

Et annet viktig problem med leksehjelptilbudet slik det nå er utformet, er at det er opp til foreldrene eller elevene selv å avgjøre om de vil benytte seg av det. Tidligere erfaringer med leksehjelp har vist at det ofte er de elevene som trenger tilbudet minst som benytter seg av det. De skolefrikke elevene fra ressurssterke hjem har tradisjonelt vært de flittigste brukerne av slike tilbud, mens elevene som strever mer, og som kanskje ikke blir like sterkt oppmuntret hjemmefra, uteblir. Flere har pekt på at tilbudet i større grad burde vært styrt av læreren slik at ressursene hadde blitt brukt på dem som trenger det mest. Hvorfor ikke for eksempel bruke ressursene til leksehjelp innenfor spesialundervisningen til elever som trenger det spesielt? Eller hva om pengene i stedet hadde vært brukt til kompetanseheving hos lærerne slik at de i større grad hadde greid å følge opp alle elevene ut fra den enkeltes behov?

Jeg hadde ønsket meg en kunnskapsminister med en mer kunnskapsbasert tilnærming til skolepolitikken.

Mange har også uttrykt bekymring for at tilbudet om leksehjelp i kommunal regi vil svekke foreldrenes plass i opplæringen av egne barn. Mange lærere og rektorer mener at hjemmearbeid er viktig for at foreldrene kan involveres i hva elevene jobber med på skolen, og for at de kan bidra i å utvikle barnas grunnleggende ferdigheter. I behandlingen av saken om gratis leksehjelp i Stortinget før sommeren, fremmet en samlet opposisjon følgende merknad: «Dersom man fjerner hjemmearbeid, så fjerner man et av de siste møtepunktene hvor foreldrene kan engasjere seg i barnas skolehverdag». Bekymringen er at leksehjelp kan bli en hvilepute for foreldrene hvis de opplever at skolen nå har overtatt alt ansvaret for barnas skolegang. Konsekvensene av tiltaket kan dermed bli at grunnlaget for den tette og nære relasjonen mellom hjem og skole som er nødvendig for god læring, svekkes. Det samme kan foreldrenes tro på egen rolle i barnas oppdragelse og læringsprosess.

Prioriterer feil

Siden den tiltrådte i 2005, har regjeringen systematisk prioritert de tiltakene som sannsynligvis har minst effekt på de utfordringene vi alle er enige om at skolen har. Gratis frukt og leksehjelp er nå lovfestet, og må dermed prioriteres opp av lokalpolitikkerne innenfor trange budsjettammer, mens kompetanseheving hos lærerne og økt lærertetthet ofte blir salderingspostene. Med slike føringer fra statlig hold blir det vanskelig for skoleeierne å nå de høye målene Kunnskapsløftet setter for norsk skole. Derfor prioriterer Venstre det vi vet fungerer: flere og bedre lærere.

Meningsmålinger

	Juni	August	+/- jun-aug	Mand aug	+/- st.valg 2009
Høyre	24,9	27,3	+2,4	46	+16
Ap	28,7	26,7	-2,0	47	-17
Frp	23,5	22,7	-0,8	40	-1
SV	6,1	5,6	-0,5	10	-1
Krf	4,9	5,2	+0,3	9	-1
Sp	5,3	5,0	-0,3	8	-3
V	3,8	4,6	+0,8	8	+6
Rødt	1,3	1,8	+0,5	0	0
Andre	1,5	1,1	-0,4	0	0

Tallene er et gjennomsnitt fra målingene i juni og august 2010 fra Synovate, Opinion, TNS Gallup, Sentio Research Norge, Norstat, Respons, InFact og Norfakta. Kilde: aardal.info. Mandatfordeling i august: Opposisjonen 103, Regjeringen 65, Ap 47, H+Krf+V 63, H+Frp 86.

Kalender

September:

18.-19. Venstreskolen trinn 3 - Lokalpolitisk nettverk Stavanger (Rogaland)

Oktober:

01. Sentralstyremøte
01.-02. Landsstyremøte
02.-03. Landskonferanse
15.-16. Venstreskolen trinn 3 - Lokalpolitisk nettverk
• Oslo (Oslo)
• Trondheim (Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag)
16.-17. Venstreskolen trinn 3 - Lokalpolitisk nettverk
• Tromsø (Troms, Finnmark)
• Bodø (Nordland)
• Ålesund (Møre og Romsdal)
• Kristiansand (Agder)
29.-30. Venstreskolen trinn 3 - Lokalpolitisk nettverk
• Kongsberg (Buskerud, Vestfold, Telemark)
30.-31. Venstreskolen trinn 3 - Lokalpolitisk nettverk
• Bergen (Hordaland, Sogn og Fjordane)
• Biri (Hedmark, Oppland)
• Drøbak (Østfold, Akershus)

November:

08. Sentralstyremøte

Desember:

03. Sentralstyremøte
04.-05. Landsstyremøte
04.-05. Kurslederkurs venstre-skolen trinn 1

Hold deg oppdatert om Venstre

Nyhetsbrev

Venstres stortingsgruppe sender ut nyhetsbrev på epost om Venstres initiativ i Stortinget, stortingsgruppas standpunkt i pågående debatter, og annet av interesse for de som vil holde seg oppdatert. Meld deg på og av her: <http://www.venstre.no/nyhetsbrev/>

Dagens mediebilde

Venstre går hver morgen gjennom avisene for deg og plukker ut de viktigste politiske nyhetene – sendt til din epostboks før klokka 9 om morgenen. Du kan i tillegg få en uredigert nyhetsoppsummering fra nyhetsbyrået Retriever 2 ganger i døgnet, der lokale og nasjonale Venstreoppslag er registrert. Høres det fristende ut? Send epost til mediebildet@venstre.no

liberal.no

liberal.no er en åpen arena for alle som vil delta i debatt om og med Venstre. Her er både politikere, medlemmer og andre nysgjerrige aktive. Alle kan enkelt opprette en egen brukerprofil, skrive innlegg og kommentere andres innlegg. Trenger du hjelp eller opplæring? support@liberal.no • <http://liberal.no/>

Venstre pluss

Venstre pluss er Venstres dokument- og epostserver, der alle medlemmer har tilgang til interndebatt, til dokumenter og strategier, og til sin egen venstre.no-epost. Brukernavn og passord står på kontingentfakturaen. Du kan få tilgang via nettleser, eller laste ned et eget program på innloggingssiden. Trenger du hjelp eller opplæring? support@venstre.no • <http://pluss.venstre.no/>

Generalsekretæren

Bedriftskampanje og valkamp

Når dette står på trykk er bedriftskampanjen avslutta. Tilbakemeldingane frå mange av dei som gjennomførte bedriftsbesøk er eintydig positive: Dei lærte mykje, dei fekk konkrete innspel til ny politikk, og ikkje minst, dei vart svært godt mottekne.

Hovudføremålet med kampanjen var å lytta og læra. Ein hyggeleg bonus er at ein slik arbeidsmetode i tillegg representerer ein god og rekordtidleg start på valkampen 2011.

I dei fleste tilfella vil direkte kommunikasjon med viktige målgrupper vera ein av dei beste og mest effektive måtane ein kan driva valkamp på. Fleire av ordførarane våre seier til dømes at systematisk besøk av bedrifter og lag/organisasjonar er ei viktig forklaring på suksessen.

Supplerar ein «kokeboka» lokalvalssuksess med andre tiltak, ser ho om lag slik ut:

1. Tidleg nominasjonsmøte (viktig at ein kjem raskt i gang med skulering og marknadsføring av kandidatane).
2. God førstekandidat som er villig og har tid til aktivt profileringsarbeid.
3. Reell ordførarkandidat (der storleiken/konstellasjonane til-

seier at V kan få ordføraren).

4. Minst ei kontroversiell og/eller «ja» – sak. Prioriter maksimalt tre-fire saker.
5. Systematisk profileringsverksend:
 - a. I media.
 - b. Delta på ulike møter og tilstellingar for å markera seg og Venstre.
 - c. Arrangera opne møter om viktige saker i eigen regi.
 - d. Aktiv bruk av direkte kommunikasjon (les: Lytting):
 - i. Besøka bedrifter, lag og organisasjonar.
 - ii. Stå på stands for å lytta på kva folk er opptekne av. (Ein god salsprosess består av minst 80% lytting).
 - iii. Husbesøk.
 - iv. Ringeaksjon til venner/kjenningar ein er rimeleg sikker på ikkje vil stemma Venstre med mindre dei får ei mild påminning.

6. Hugs på medlemmene! Skulering og lågterkseltilbod er viktig for å engasjera fleire til innsats.

Om ikkje lokallaget ditt alt er godt i gang, er det berre å ta initiativ for å få ting til å skje. Ein telefon til lokallagsleiaren kostar lite. Kanskje har du tid til å vera stå på stand ein laurdag eller to? Eventuelt vera med på bedriftsbesøk? Eller ver ta litt meir medviten på i ulike sosiale samanhengar å nemna at du er medlem i Venstre?

Alle har ikkje interesse av å vera førstekandidatar, men alle kan gjera ein innsats tilpassa egne interesser og engasjement for at liberal politikk får større gjennomslagskraft.

Terje Breivik
generalsekretær

Hospitant/praktikant

Venstres stortingsgruppe søker etter en engasjert og arbeidslysten person som ønsker å delta i arbeidet i stortingsgruppen i en periode.

Interesserte kan sende søknad og CV til *Ingvild Boe Hornburg*, ibh@stortinget.no.

venstre

I søknaden må du legge vekt på hvorfor du kunne tenke deg å hospitere i stortingsgruppen, hvilke oppgaver du vil arbeide med, hvor lenge du har mulighet til å delta som hospitant og hvilket tidsrom som passer best.

Stillingen er i utgangspunktet ikke lønnet, men vi kan dekke mindre utgifter.

– Klagenemnd for kollektiv

Rebekka Borsch, leder i Buskerud Venstre, har sett seg lei på hvordan enkelte aktører i kollektivtrafikkbransjen gir blaffen i protester fra fortvilte passasjerer.

– Passasjerene som klager over trange, overfylte busser og farlige reiser grunnet mangel på sitteplasser, blir ikke tatt på alvor. Slik kan vi ikke ha det lenger. Derfor ønsker jeg meg en klagenemnd for kollektivtrafikk, sier Rebekka Borsch.

Passasjerenes rettigheter er for dårlig ivaretatt slik situasjonen er i dag. Rettighetene er regulert i standardvilkår, men det er ulike regler for buss, ferge og tog. Ven-

stre vil ha et mer helhetlig regelverk og en lovfestelse av reglene.

I dag finnes det ingen klageinstans eller klageordning for kollektivkundene. Mange selskaper er ikke flinke til å registrere klager, og mange klager og tvister blir ikke løst. En klagenemnd for kollektivtransport vil kunne gi bedre forbrukervern. Den kan sikre at forbrukerne får større gjennomslag for sine rettigheter, påvirke utviklingen av regelverk og

standardvilkår, og – ikke minst – synliggjøre problemer og komme med forbedringer.

– Ikke akseptabelt

– Det er ikke akseptabelt å stå i 80-90 km/t mens bussen kjører på E18, dette innebærer en stor sikkerhetsrisiko. Det er helt absurd at man på den ene siden oppfordres til å bruke belter til setene, mens det på den andre siden skal være lovlig å ha passasjerer stående i bussen på motorveien, sier Rebekka Borsch.

– Må det først skje en ulykke, for eksempel når bussen må bråstoppe, før man blir tatt på alvor? spør Borsch. Hun har nå tatt kontakt med Forbrukerrådet.

Rebekka Borsch.

Spurte Halvorsen om kompetanseløft

Under den nasjonale opplæringskonferansen i Trondheim spurte Roar Sollied kunnskapsministeren om hva regjeringen vil gjøre for å få til et reelt lærerløft.

Sollied, som er fylkesleder i Troms Venstre, viste til den svenske modellen og påpekte at de rødgrønne hadde stemt ned et forslag i Stortinget om en frekvent, systematisk videreutdanning, et kompetanseår.

Kristin Halvorsen svarte at de var i gang. Sollied er ikke fornøyd med framdriften.

– Vi må prioritere å få inn de

beste i skoleverket, sier Roar Sollied. Han utfordret de rødgrønne om å bli mer pragmatiske og ta det viktigste først.

Prioritere de beste

– Vi må prioritere å få inn de beste, for eksempel gjennom stipend til realister med mastergrad, slik at de tar praktisk pedagogisk utdanning og kvalifiserer seg for

fast jobb i skolen. Regjeringa prioriterer i stedet å skape større lærerbehov ved å utvide skoledagen, sa Sollied. Venstre ser også den 5-årige lærerutdanningen som en statusheving for lærerne.

– Videre må vi straks øke den statlige andelen i videreutdanningen (70% i Sverige) og gi lærerne rett og plikt til en frekvent og systematisk videreutdanning. Det må gjøres noe med gjennomføringen og tilretteleggingen, unngå lange reiser og reiseutgifter for lærerne, sa Sollied. – Ikke bare flere, alle skal med i videreutdanningen. Det må være rett og

plikt til slik utdanning.

Roar Sollied.

Fikk møte kandidatene

2. september fikk Bergen Venstres medlemmer møte personene som ønsker å toppe listen ved lokalvalget neste år. Syv kandidater måtte svare på alt fra byens utfordringer og skole- nedleggelse til helsepolitikk og lederskap.

Mads Myr Munthe-Kaas

Femti medlemmer hadde funnet veien til Studentsenteret da Bergen Venstre inviterte til nyvinningen *Møt Kandidatene*. Anders Skoglund presenterte seg først. Gruppelederen i forrige periode understreket at Venstre måtte satse på de politiske sakene man har troverdighet på, som miljø og byutvikling. «Comeback Kid» Julie Andersland ønsker igjen å

engasjere seg i Bergenspolitikken. – Bergen må bli Norges gründerhovedstad og Venstre trengs for å få det til å skje, mente hun. Dagens gruppeleder Hans-Carl Tveit var nestemann: – Frivillige organisasjoner må få bedre kår i byen vår, krevde han.

Erlend A. Horn ble valgt til ungdomskandidat i vår. Han mente engasjement, engasjement og engasjement er veien til valgseier

neste høst. Åsta Årøen er nestleder i Hordaland Venstre. Etter mange år i Røde Kors og Kirkens Bymisjon brenner hun for de svakeste i samfunnet.

Ble grillet

Trond W. Tveiten er bydelspolitiker på Laksevåg. – Bergens største problem er mangelen på engasjement, mente han. Siste kandidat var nestleder i Bergen Venstre, Idun K. Bortne, som understreket hvorfor Venstre må vinne valget. – Man skal kunne føle seg trygg i Bergen. Både de rusavhengige og nærområdet til Nygårdsparken må føle at de blir hørt, mente hun.

Kandidatene ble grillet av møteleder Alf Helge Greaker, leder av Bergen Venstre, i tillegg til at publikum stilte spørsmål. – Vi har ønsket en åpen og inkluderende

prosess, og medlemmene har allerede gitt sine innspill to ganger. Og i dag ble de kanskje litt bedre kjent med kandidatene, håper han. – Nå skal nominasjonskomiteen intervju kandidatene, før innstillingen kommer i oktober.

Nominasjonsmøtet til Bergen Venstre er 6. november.

mads.munthe-kaas@venstre.no

Erlend A. Horn er den eneste som ikke ønsker den øverste plassen.

Idun K. Bortne og Hans-Carl Tveit forbereder seg på presentasjonsrunden. I bakgrunnen sees Trond W. Tveiten. (Alle foto: Mads Munthe-Kaas.)

Julie Andersland er klar for å drive valgkamp for Venstre.

Åsta Årøen blir utspurt av Alf Helge Greaker.

Landskonferansen 2010: Venstre, vekst og verdiskaping

Venstre inviterer alle folkevalde, tillitsvalde og vanlege medlemmer til landskonferansen «Venstre, vekst og verdiskaping mot 2011» i Oslo.

Tid: Helga 2.-3. oktober

Stad: Thon Hotel Opera

Påmelding og prisinformasjon: <http://www.venstre.no/landskonferanse/>

Landskonferansen er eit årleg høve for alle Venstrefolk til å møtast til fagleg og sosialt opplegg, og er ein viktig arena for skoloring fram mot valet i 2011. På konferansen kan ein møte Venstres eigne toppolitikarar, vanlege medlemmer, og eksterne innleiarar frå kultur og akademia. Mellom innleiarane er **Trine Skei Grande** og **Frank Aarebrot**.

venstre

unge venstre

Dyr kan kjenne frykt, stress og smerte, og har trong til å røre og utfalde seg. Likevel vert dyr mishandla i Noreg kvar einaste dag. Unge Venstre har difor dyrevern som tema for årets haustkampanje: «Born to be wild»!

Anne Solsvik og Unge Venstre ønskjer å løfte dyrevelferd høgare opp på den politiske agendaen.
Foto: Mathias Fischer

Ein gjeng frå Unge Venstres sommarleir aksjonerer i Arendal sentrum. Foto: Mathias Fischer

Sveinung Rotevatn

Årets haustkampanje fokuserer på tre politiske budskap: Unge Venstre vil utvikle norsk pelsdyrnæring, forby bruk av ville dyr i sirkus og verne om den norske ulvestammen. Dette er sjølvsagt berre tre av mange døme på at dyr vert mishandla og/eller truga, men Unge Venstre har plukka ut akkurat desse tre fordi dette er saker der politisk arbeid er heilt avgjerande for å betre situasjonen i Noreg.

– Forby pelsdyroppdrett

– Mink, rev og andre pelsdyr vert halde innesperra i små nettingbur gjennom heile sine liv – berre på grunn av pelsen sin. Dette vil Unge Venstre forby, seier Fabian Woxholth, kampanjeansvarleg i Unge Venstres sentralstyre.

Woxholth er glad for at Venstre stramma inn reglane for pelsdyrhald då partiet sat i regjering, men meiner at det no er på tide å ta steget fullt ut og utvikle næringa.

– Mink og rev lever liva sine i bur på storleik med handlevogner, der dei knappast har rom til å strekke seg ut. Mange av dyra reagerer med sjukeleg unormal åtferd, som å bite i sin eigen kropp. Pelsdyrnæringa har bevisst at dei ikkje kan drive forsvarleg, og no er det på tide at vi følgjer våre europeiske naboar og forbyr

mishandlinga, seier Woxholth.

– Dyreplageri er ikkje underholdning

Årets haustkampanje vert i hovudsak gjennomført på grasrotnivå, og fleire av Unge Venstres fylkeslag er no i ferd med å gjennomføre aksjonar og skulebesøk i sine lokalmiljø. Per Magnus Finnanger Sandsmark, fylkesleiar i Østfold Unge Venstre, var godt nøgd med aksjonen fylkeslaget gjennomførte i Østfold.

– Aksjonen vår gjekk strålende! Vi fekk delt ut 680 brosjyrer i løpet av nokre timar, og fekk verna nye medlemmar, seier ein glad fylkesleiar.

Finnanger Sandsmark kan fortelje at fylkeslaget har fokusert særleg på mishandling av ville dyr i sirkus.

– Mange veit ikkje om dyreplageriet som skjer på sirkus. Ville dyr vert halde som fangar i årevis for å dresserast til å gjere triks i manesjen, ofte med smertefulle metodar. Store dyr som elefantar må deretter tilbringe det meste av livet i trange trailarar, seier Finnanger Sandsmark, og held fram:

– Også mange tamme dyr vert mishandla i sirkus, og vi må stille strenge krav til behandlinga av desse. Dyreplageri er ikkje underholdning.

Klappjakt på ulv

Unge Venstres leder, Anne Solsvik, var med på dyrevermaksjon i hjembyen Arendal, og er særleg nøgd med valet av tema for årets kampanje.

– Dyrevern har diverre ei heilt marginal rolle i norsk politikk, og dyrevelferd er eit tema som alt for sjeldan vert debattert. Samstundes merkar vi at temaet opptek medlemmane våre, og vi håpar denne kampanjen kan vere med å løfte dyra sine rettar fram i lyset, seier Solsvik.

I tillegg til pelsdyr og sirkusdyr, fokuserer Born to be wild-kampanjen på ulven si rolle i norsk fauna. I 2001 vart 70 prosent av den norske ulvestammen ut-

rydda, men framleis er det sterke samfunnskrefter som ønskjer å utrydde dei resterande individa. Dette opprører Anne Solsvik.

– Rovdyr bør ha sin naturlege plass i den norske naturen. Alle artar i naturen er unike delar av det biologiske mangfaldet, og mistar vi ein dyreart kan det ofte få uoversiktlege følgjer. Etter klappjakta på ulv i 2001 viste det seg til dømes at eit av dei skotne dyra bar på unikt genmateriale som no er vekke frå Skandinavia, seier Solsvik.

Born to be wild-kampanjen held fram til Unge Venstres landsmøte i oktober. Sjå opp for innbura liberalarar på eit gatehjørne nær deg! sveinung@liberal.no

Fylkesleiar i Østfold UV, Per Magnus Finnanger Sandsmark, hoppa i buret for å kjempe for auka dyrevelferd. Foto: Signe Marie Kristensen

Kvinnovasjon på dagsorden

– Kvinner må bli litt råere.

Kjartan Almenning

Det er grenser for forsiktighet, mener Torild Skogsholm, leder i Norges Venstrekvinnelag. Nylig arrangerte venstrekvinnene næringsseminar i Ulvik, og fikk noe av forklaringen på at det er færre kvinner enn menn blant gründerne.

Kvinnovasjon er, i tillegg til å være en treffende tittel, navnet på et program under statsforetaket SIVA – Selskap for industrivekst. Kvinnovasjon skal inspirere flere kvinner til å starte egen bedrift, gjennom kompetanseheving, mentorordninger, rollemodeller – og foredrag for Venstrekvinnelaget.

– Det viser seg at altfor mange kvinner brenner inne med ideene de har, sier Skogsholm. – For det

første drodler og utvikler de ikke rundt ideene med likesinnede, og for de andre tør de ikke ta opp lån eller ta kontakt med investorer. Da blir det jo ikke noe av prosjektene.

Skogsholm kan fortelle at det finnes unntak. Noen av dem var også med på seminarprogrammet. Birgit Nistad er daglig leder i Nistadgruppen. Selskapet har hun riktignok ikke startet selv, men som daglig leder har hun utviklet flere miljøprosjekter som har hatt

stor suksess i blant annet Italia. – Atypisk, mener Skogsholm. – Hun driver i stor skala, i en risikobransje og en teknologibedrift, og er et knakende godt eksempel på at det går an.

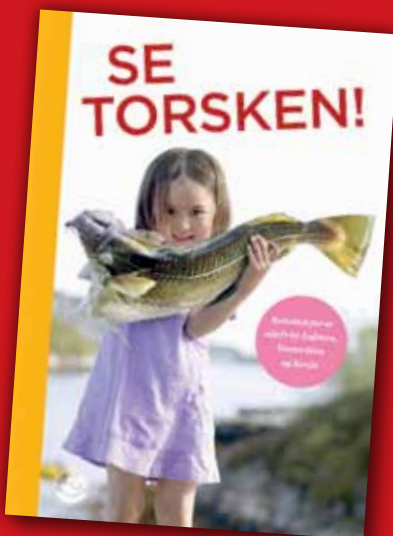
Norges Venstrekvinnelag er én av flere formelle sideorganisasjoner i Venstre, og arbeider for å vekke interesse blant kvinner for å delta i politisk debatt generelt og i Venstre spesielt. Laget arbeider også med likestillings spørsmål

både i samfunnet og i Venstre.

– Næring og gründersatsing blant kvinner er ett av flere tema vi tar opp. Likestilling i Forsvaret har tidligere vært tema. Det samme har og er kvinner og spedbarnshelse, der vi særlig tar for oss situasjonen Afghanistan der det dør en kvinne i fødsel hvert 28. minutt. Norge har et særlig ansvar med den innsatsen vi allerede har i dette landet, mener Skogsholm. *kjartan@liberal.no*

Noen av seminardeltakerne: Fv. Kristine Espelund Bjørge, Mona H. Hellesnes, Alvild Bjørge, Torild Skogsholm, Ida Johnsen, Aina Dahl og Ellen Bjørge.

SE TORSKEN!

Kokebok for et oljefritt Lofoten, Vesterålen og Senja
 Med bidrag fra Andreas Viestad, Tom Victor Gausdal, Ole Martin Alfsen, Kine Hellebust, Frank A. Jenssen, Herbjørg Wassmo, Gert Nygårdshaug, Jahn Otto Johansen og mange mange flere!

«Så mange bra kokker, med så mye lekker fiskemat, pluss så mange tankevekkende ord om en så viktig ressurs, det har jeg ikke sett annet sted enn i *Se torsken!*»

YNGVE EKERN, *Aftenposten*

I salg nå på folkeaksjonen.no og hos din bokhandel!

Kun kr
249,-

UTGITT AV FOLKEAKSJONEN OLJEFRITT LOFOTEN, VESTERÅLEN OG SENJA